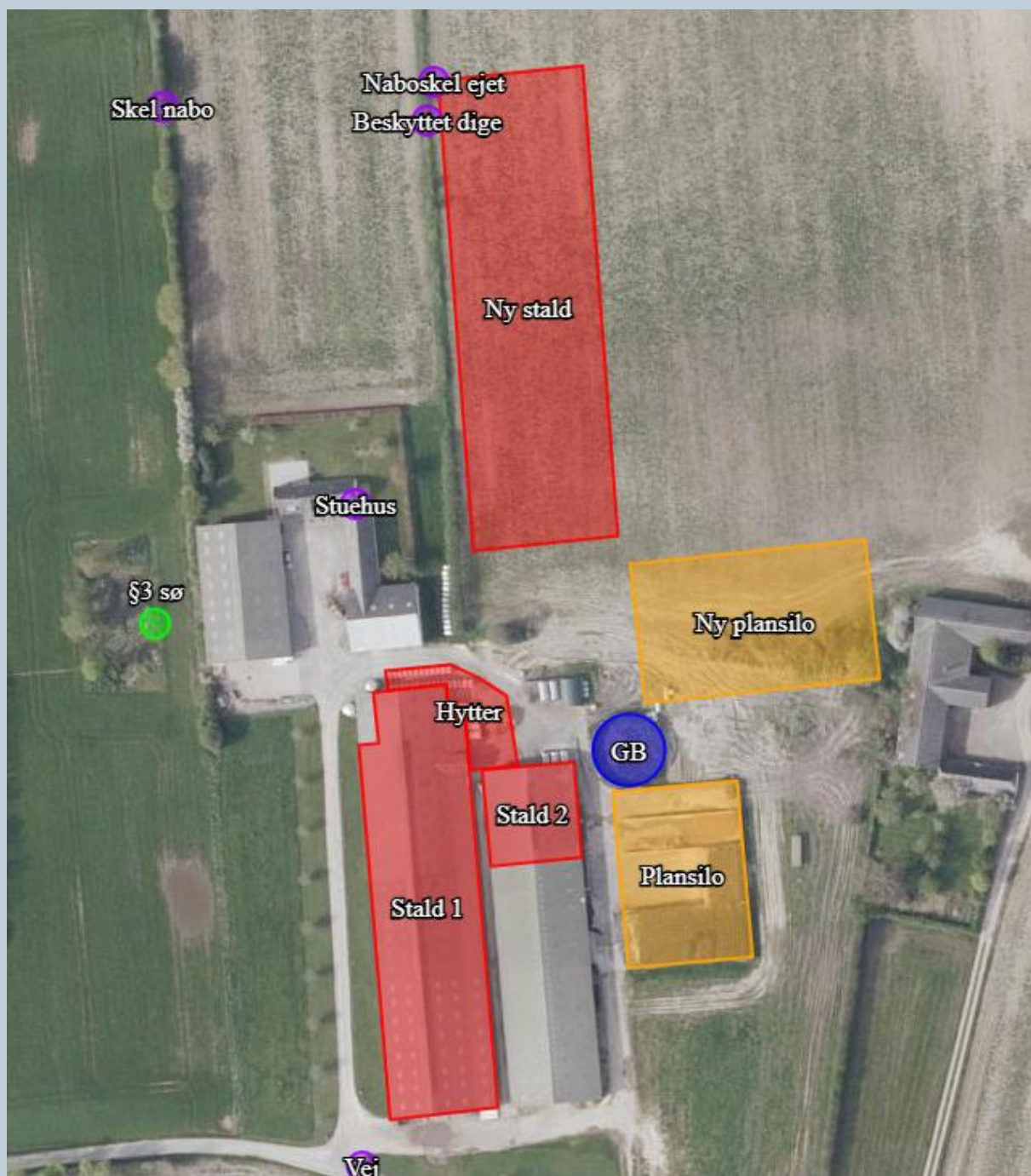

§ 16 b tilladelse efter husdyrbrugloven

Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing

Afgjort den 27. marts 2026

Svendborg
Kommune

Datablad

Ansøger og kontaktperson	Rudbækgård v/Michael Bay Hansen Bogøvej 44 5900 Rudkøbing Tlf. 40 11 35 49 mail@rudbaekgaard.dk
Husdyrbrugets navn og adresse	Rudbækgård Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing
Ejer af ejendommen	Michael Bay Hansen.
BFEnummer	9767440
Matrikelnummer	10t, Kædeby By, Humble
Virksomhedens art	Kvægbrug
CHR-nummer	17698
CVR-nummer	16 41 84 04
P-nummer	1001096245
Virksomhedstype	Kvægproduktion med et produktionsareal på over 100 m ² og en ammoniakemission på mellem 750 og 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Miljø og Teknik/Klima, Natur og Miljø/ Natur og miljø Svendborgvej 135, 5762 V Skerninge Tlf. 6223 3444 landbrug@svendborg.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	250230
Godkendt produktionsareal	4.650 m ²
Journal nr.	25/8192
Øvrige afgørelser	Byggetilladelse og udledningstilladelse skal søges særskilt.
Konsulent	Velas I/S v/Jan Brochstedt Olsen, Damsbovej 11, 5494 Vissenbjerg. Mail: jbr@velas.dk

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Rudbækgård v/Michael Bay Hansen

Bogøvej 44

5900 Rudkøbing

Miljø og Teknik

Klima, Natur og Miljø

Svendborgvej 135

5762 Vester Skerninge

Tlf. 62 23 33 33

Svendborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter husdyrbruglovens¹ § 16 b, stk. 1 til husdyrbruget på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter husdyrbrugloven fra 2017.

Svendborg Kommune meddeler tilladelsen på baggrund af de indsendte oplysninger og de fastsatte vilkår, og det afgøres, at husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Dato: 27. marts 2026

Godkendt:

Lene Jultved

Miljøsagsbehandler

Annonceret på Svendborg og Langeland Kommunes hjemmeside den 27. marts 2026.

Klagefristen udløber den 24. april 2026.

Søgsmålsfristen udløber den 24. september 2026.

---

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., lbk nr 1089 af 16/10 2025 (Husdyrbrugloven)

Resumé

Michael Bay Hansen har søgt om godkendelse på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing til at etablere en ny stald på cirka 4.300 m², ændre staldindretningen i en del af den eksisterende stald (stald 1) fra dybstrøelse til sengestald med spalter, og reducere staldarealet i denne bygning. Desuden tages en eksisterende stald (stald 2) ud af brug. Der etableres en ny plansilo øst for det eksisterende anlæg, og der etableres teltoverdækning på den eksisterende gyllebeholder.

Den nye stald bliver ca. 37 x 117 m lang. Stalden placeres nord for det eksisterende staldanlæg og med gavlene vendt nord/syd. Bygningen bliver ca. 11 m høj og etableres i rød-hvide farver ligesom det eksisterende staldbyggeri. Taget bliver eternit med åbning i kip. Stalden vil være åben i siderne. Den nordlige gavl vil blive i grå farver, men gavlen vil være delvist skjult af terrænet.

Placeringen af de nye bygninger og anlæg kan ses på nedenstående kort:

I den nye stald samt den eksisterende stald, der laves om til sengestald med spalter, bliver der indført miljøteknologi, og den eksisterende gyllebeholder overdækkes. Alle tre tiltag reducerer ammoniakemissionen fra staldanlægget og lageret. Den samlede ammoniakemission fra staldanlægget inkl. den nye stald, reduceres i forhold til den nuværende drift. Påvirkning af de nærliggende naturområder reduceres derfor med det

ansøgte. Der stilles dog krav om afgræsning med kvæg i forhold til nærmeste kategori 1-naturområder, der er beliggende øst og nordøst for ejendommen. Der er med udgangspunkt i bl.a. naturområdernes tilstand og øvrig tilførsel af næringsstoffer vurderet, at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en tilstandsændring af disse naturområder.

Husdyrgødning vil fremover håndteres som en blanding af flydende husdyrgødning fra staldafsnit indrettet med sengebåse og spalter, og som dybstrøelse fra staldafsnit indrettet med dybstrøelse.

Lugtemissionen fra staldanlægget øges med det ansøgte, men husdyrbruglovens lugtkriterier overholdes i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Der er fastsat støjgrænser i henhold til Miljøstyrelsens vejledninger for støj – og det er vurderet, at støjgrænserne overholdes.

Antallet af transporter til og fra ejendommen øges fra 792 til 1.415 transporter pr. år. Størstedelen af transporterne afvikles i kortere perioder i forår og efterår. Der vurderes, at støj fra driften samt transport ikke medfører væsentlige gener. Det er desuden vurderet, at husdyrbruget ikke giver anledning til øvrige gener fra eksempelvis støv, lys, skadedyr, affald mv.

Det vurderes, at etableringen af ny stald og ændringen i det eksisterende staldanlæg ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Datablad	2
Resumé	4
Indholdsfortegnelse	6
Indledning	8
Svendborg Kommunes afgørelse	9
<i>Lovgrundlag</i>	9
<i>Afgørelse med vilkår</i>	9
<i>Generelle forhold</i>	15
<i>Retsbeskyttelse</i>	16
<i>Klagevejledning</i>	16
<i>Søgsmål</i>	18
Miljøteknisk redegørelse	19
<i>Vurdering af ansøgers miljøtekniske redegørelse</i>	19
<i>Ejendomsforhold</i>	19
Ansøger og ejerforhold	19
Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.	19
Biaktiviteter.....	20
<i>Placering</i>	21
Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold	21
Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.	26
<i>Husdyrbrugets anlæg</i>	33
Produktionsareal.....	33
Drift af staldanlæg.....	35
Rengøring.....	41
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg</i>	42
Ammoniakdeposition til naturområder	42
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter).....	49
Lugt.....	50
Støj.....	53
Rystelser.....	61
Transport.....	62
Støv	63
Lys	64
Skadedyr	64

<i>Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand .....</i>	<i>65</i>
<i>Affald .....</i>	<i>67</i>
<i>Forebyggelse og begrænsning ved uheld .....</i>	<i>70</i>
<i>Egenkontrol.....</i>	<i>71</i>
<i>Offentlig høring.....</i>	<i>71</i>
<i>Konklusion .....</i>	<i>71</i>
BILAG.....	72
Bilag 1. Ansøgningsmateriale.....	73
Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger	73
Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer	74
Bilag 4. Støj	78
Bilag 5. Lely Sphere N-capture	83
Bilag 6. Svendborg og Langeland Kommunes behandling af høringssvarene.....	84

Indledning

Svendborg Kommune har via konsulent Jan Brochstedt Olsen/Velas I/S den 24. april 2025 modtaget ansøgning om at udvide husdyrproduktionen på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing. Ansøgningen er indsendt via Miljøstyrelsens digitale ansøgningsssystem og har skema nr. 250230.

Der er søgt om:

- Et samlet produktionsareal på 4.650 m² heraf 1810 m² produktionsareal i eksisterende stald og 2.840 m² produktionsareal i ny stald.
- Etablere ny stald med et bruttoareal på ca. 4.300 m²
- Ændre gulvtypen i 1.215 m² i eksisterende stald (stald 1) fra dybstrøelse til sengestald med spalter og tage 576 m² eksisterende produktionsareal ud af drift
- Tage eksisterende stald (stald 2) ud af drift
- Etablere en ny plansilo på 2.160 m² (36 x 60 m)
- Overdække eksisterende gyllebeholder med fast overdækning
- Indføre miljøteknologi i alle staldafsnit med sengestald med spalter (Lely Sphere)

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder², er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug i Langeland Kommune. Svendborg Kommune meddeler tilladelse og fører tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold.

Der er tidligere meddelt følgende godkendelser/tilladelser efter husdyrbrugloven:

- § 12 miljøgodkendelse den 30. april 2009
- Tillæg til miljøgodkendelsen i forhold til drift af markarealer fra den 14. august 2012
- Tillæg til miljøgodkendelsen i forhold til drift af markarealer fra den 23. juni 2015
- Anmeldelse om skift i dyretype fra den 16. august 2017. Anmeldelsen er ikke udnyttet og derfor bortfaldet.

Denne tilladelse meddeles efter husdyrbrugloven, og er opdelt i 3 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for tilladelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i tilladelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøtekniske rapport, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på.

---

² Lov om forpligtende kommunale samarbejder, jf. LBK nr. 446 af 8. april 2022 med senere ændringer.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven³ med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse⁴, husdyrgødningsbekendtgørelse⁵ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Der har været foretaget høring af et udkast til miljøtilladelse i perioden 8. januar 2026 – 23. januar 2026 af 25 parter i sagen (ejere og lejere samt virksomheder indenfor lugtkonsekvensradius på 532 m og tilstødende matrikler). Der er indkommet 12 høringssvar fra 9 ejendomme.

Høringssvar fremgår af bilag 6, hvor kommunens behandling af høringssvarene også ses.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune tillader hermed husdyrbruget på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing, matrikelnummer 10t, Kædeby By, Humble, i henhold til § 16 b, stk. 1 i husdyrbrugloven.

Tilladelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget, pt. Michael Bay Hansen, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne tilladelse.

Det afgøres samtidig, at tilladelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Tilladelsen omfatter hele husdyrbruget, og tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra den dato, hvor tilladelsen er meddelt.

Hvis tilladelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilladelsen gives på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Husdyrbrugets byggeri

1. Bygning "Ny stald" og ny plansilo skal etableres som ansøgt og placeres som vist på oversigtskort på bilag 2.
2. Nedenstående byggeri må etableres med følgende dimensioner:

Bygning	Grundplan	Højde	Dimensioner
Ny stald	4.300	11	Ca. 37 x 117 m
Plansilo	2.160	(sidevægge mindst 1 m)	36 x 60 m

³ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., lbk nr 1089 af 16. oktober 2025 (Husdyrbrugloven)

⁴ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 1089 af 16. oktober 2024 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁵ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, BEK nr. 2243 af 29. november 2021 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

- Der skal senest 1 måned før igangsættelse af byggeriet, fremsendes en redegørelse for, at afstandskravet til dræn er overholdt.

Landskabelige hensyn

- Den nye stald skal opføres i terrænkote 3,5 - 4,0 som den eksisterende bebyggelse
- Den nye stald må ikke overstige en højde på 11 meter målt fra kote 4,0
- Den nye stald skal udføres med farvevalg, der svarer til den eksisterende bebyggelse på ejendommen, dvs. i rød og hvid.
- Der skal etableres en transparent, afskærmende beplantning mod nord og øst for den nye stald. Beplantningen skal udføres med egnstypiske arter og udformes som en varieret beplantning med skiftende højde, således at den ikke fremstår tætbevokset. Beplantningen må have en maksimal højde på 5–8 meter. Beplantningen skal etableres senest 12 måneder efter ibrugtagning af bebyggelsen og vedligeholdes løbende, således at den bevarer sin transparente karakter og afskærmende funktion.
- Beplantningen på det inderste vestlige dige skal genetableres, og beplantningen på det yderste vestlige dige skal opretholdes. Den samlede beplantning skal være etableret senest ét år efter, at stalden er opført.
- Beplantningen skal bestå af egnstypiske arter som Hvidtjørn, Kræger, mirabeller, fuglekirsebær, vilde æbler, eg, navr og hassel. Beplantningen skal efterfølgende opretholdes og vedligeholdes, så den til enhver tid fremstår som et sammenhængende beplantningsbælte.
- Vedligeholdelse kan omfatte beskæring og nedskæring af eksisterende beplantning med henblik på at fremme fornyelse og give plads til ny opvækst.

Produktionsstørrelse og staldindretning

- Der må etableres og drives et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 4.650 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyretyper:

Stald	Dyretype	Total areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
Stald 1	Flexgruppe: Alle kvæg	Ca. 2.800	480	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		300	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
	Flexgruppe: Alle kvæg		915	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Hytter	Kalve (under 6 mdr.)	Ca. 115	115	Dybstrøelse
Ny stald	Flexgruppe: Alle kvæg	Ca. 4.300	250	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		2.590	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Flexgruppe; Alle kvæg

12. Der må ved "Flexgruppe; Alle kvæg" være nedenstående dyretyper i kombination med nedenstående nævnte staldsystemer:
  - Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal): Malkekøer, kvier og stude og/eller ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.).
  - Dybstrøelse: Malkekøer, kvier og stude og/eller ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.) og/eller kalve (under 6 mdr.)

Teknologi – Lely Sphere, Kemisk luftrensning i kombination med separationsstrimler i spaltegulve og gødningsrobot til fjernelse af fast gødning, Kvægstalde:

Separationsstrimler

13. Alle spalteåbninger skal være monteret med separationsstrimler med drænhuller, der kontinuerligt separerer urin til den underliggende gyllekanal. Drænhullerne skal være mellem 6-10 mm i diameter, og der skal være 30-40 drænhuller pr. m² spaltegulvsareal. Der skal foretages månedlig egenkontrol af, at alle gødningsstrimler er intakte.

Gødningsrobotter

14. Der skal installeres og anvendes et tilstrækkeligt antal gødningsrobotter, så mindst 95 % af spaltegulvsarealet rengøres gennemsnitligt hver anden time og mindst hver tredje time.
15. De dele af spaltegulvsarealet, der ikke kan rengøres af gødningsrobotter, skal rengøres manuelt. Dette skal ske ved at fjerne den faste gødning med jævne mellemrum og mindst to gange i døgnet.
16. Gødningsrobotter skal kunne aflæsse den opsamlede gødning et eller flere steder i staldanlægget.
17. Gødningsrobotter skal være monteret med vandspray-funktion og sensor til registrering af vandforbruget. De skal sprede vand både forud og bagud og anvende mindst 3 liter vand pr. minut ligeligt fordelt forud- og bagudrettet. Vandspray kan untlades ved temperaturer under ca. 3 grader.
18. Ultralydssensor og ladepunkt skal rengøres mindst en gang ugentligt, men oftere, hvis det er beskidt, eller hvis der opstår problemer med ladning.
19. Gødningsrobotter skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på ejendommen.

Luftrensningsanlæg

20. Luftrensningsanlæg skal suge luft ud under spaltegulvet svarende til mindst 30 m³ pr. time pr. m² spaltegulvsareal. Der skal altid være mindst 30 cm frirum mellem undersiden af spaltegulvet og overfladen på husdyrgødningen. Lufttrykket under spaltegulvet skal være 5 Pa lavere end over gulvet målt længst væk fra luftrensningsanlæg.
21. Luftrensere skal være forsynet med sensor til måling af ledningsevne og densitet i syrevæsken.
22. Hvert filter i den enkelte luftrenser skal overrisles med 4 m³ vandopblandet svovlsyre pr. time, og pH i den benyttede syreblanding må ikke overstige 2,5. Overskydende syrevæske skal ledes til tæt opsamlingsbeholder og herefter bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

23. Luftrensningsanlæg skal være i drift minimum 95 % af tiden. Driftstiden skal registreres digitalt. Anlæg må dog være sat på pause ved udendørstemperaturer under ca. -10 grader og ved service og vedligehold.
24. Luftrensningsanlæg skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning, som skal opbevares på ejendommen

Egenkontrol:

25. Kapacitetsberegningen for antal nødvendige gødningsrobotter og luftrensningsanlæg skal opbevares på ejendommen og kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
26. Den driftsansvarlige skal mindst en gang om ugen kontrollere,
  - om gødningsrobotter kører normalt på den relevante del af spaltegulvet, opsamler og deponerer fast gødning og udspreder vand efter hensigten, og
  - om luftrensningsanlæg er i drift og om ventilatorer lyder som sædvanligt.
27. Der skal minimum foretages 2 årlige serviceeftersyn af gødningsrobotter og luftrensningsanlæg. Disse skal gennemføres i overensstemmelse med producentens vejledning.
28. Særligt for serviceeftersyn af luftrensningsanlæg skal der desuden være dokumentation for
  - at anlægget suger mindst 30 m³ luft pr. m² pr. time ud under spaltegulvet,
  - at der er et undertryk på mindst 5 Pa målt længst væk fra udsugningsenhed/er,
  - at pH i syrevæsken er maksimalt 2,5 og
  - anlæggets vandforbrug.

Denne dokumentation skal noteres i logbogen.

29. Der skal på ejendommen opbevares en logbog, der dokumenterer følgende:
  - Driftsstop med angivelse af årsag og varighed for både gødningsrobotter og luftrensningsanlæg.
  - Mængde af indkøbt svovlsyre, fx i form af fakturaer.
  - Minimum 2 gennemførte årlige serviceeftersyn af gødningsrobotter og luftrensningsanlæg, jf. vilkår 27 og 28.
  - Den driftsansvarliges gennemførte månedlige kontrol af, at alle separationsstrimler er intakte, jf. vilkår 13.
  - Den driftsansvarliges gennemførte ugentlige kontrol af gødningsrobotter og luftrensningsanlæg, jf. vilkår 26.
30. Der skal som minimum ske digital logning hver time af følgende:
  - Driftstid for gødningsrobotter.
  - Vandforbrug for gødningsrobotter.
  - Driftstid for luftrensningsanlæg.
  - Ledningsevne og densitet for syreopløsningen i luftrensningsanlæg.

31. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, hvis luftrensingsanlæg er ude af drift i en sammenhængende periode på mere end 2 uger.
32. Dokumenter og oplysninger i henhold til vilkår 19, 24, 25, 29 og 30 skal opbevares på ejendommen og gemmes i mindst 5 år. De skal kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende, f.eks. i forbindelse med miljøtilsyn.

Fast overdækning af gyllebeholder

33. Der skal være fast overdækning af gyllebeholderen på 1.400 m². Beholderen skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning eller tilsvarende.
34. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
35. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Egenkontrol:

36. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation.
37. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Naturpleje

38. Husdyrbruget skal udføre naturpleje på 2 kategori 1-naturområder beliggende øst for husdyrbruget (2 overdrev), enten i form af afgræsning eller en kombination af afgræsning og slæt.
39. De afgræssende dyr skal være en del af det tilladte dyrehold på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing.
40. De afgræssende dyr må maksimalt tildeles 10 % af eventuelle foderrationer som tilskudsfoder.

Opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier

41. Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Langeland kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.
42. Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieolieholdige produkter skal:
  - opbevares i et kar/beholder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.
  - være overdækket
  - placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.
43. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
44. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb der ikke leder til gylletank, jord, overfladevand og grundvand.

45. Udendørs placerede palletanke med svovlsyre skal sikres mod påkørsel.

Affald

46. Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Gødning – opbevaring og håndtering

47. Påfyldning og afhentning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen. Hvis der er risiko for spild, skal der være etableret fast bund og afløb til gyllesystemet. Afløbet skal være dimensioneret således, at større spild kan opsamles.

Rengøring

48. Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.

Støj

49. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved boliger eller opholdsarealer ved boliger må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

50. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter gældende regler og vejledninger.

Målinger/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

51. Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
52. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Støv

53. Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
54. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

55. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.
56. Hvis der opstår væsentlige lysgener skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr og fluer

57. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.
58. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Vaskeplads

59. Al vask af maskiner, redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Generelle forhold

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændringer, der kan medføre en forøget forurening eller andre virkninger på miljøet før Svendborg Kommune har meddelt godkendelse hertil. Det vil blandt andet omhandle ændring eller udvidelse af produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, dyreholdets sammensætning, plansiloanlæg, faste pladser med afløb til brug for kalvehytter, fortanke og opsamlingsbeholdere til ensilagevand eller forhold omkring støj, transport m.v. Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør endvidere opmærksom på, at en afgørelse efter § 16 b, efter reglerne i Husdyrbrugloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter

anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, eventuel nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos kommunen.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne tilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af tilladelsen medmindre,

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- Væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- Det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53 stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne tilladelse. Påklages tilladelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven). Klagenævnet afgør, om du er klageberettiget.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen på følgende link: <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indsendes via klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videresender herefter din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret. Du kan finde tilladelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk eller på

Langeland Kommunes hjemmeside på www.langelandkommune.dk og klagefristen er dermed **den 24. april 2026**.

Hvis afgørelsen påklages, vil Svendborg Kommune senest tre uger efter klagefristens udløb videresende klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vores bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

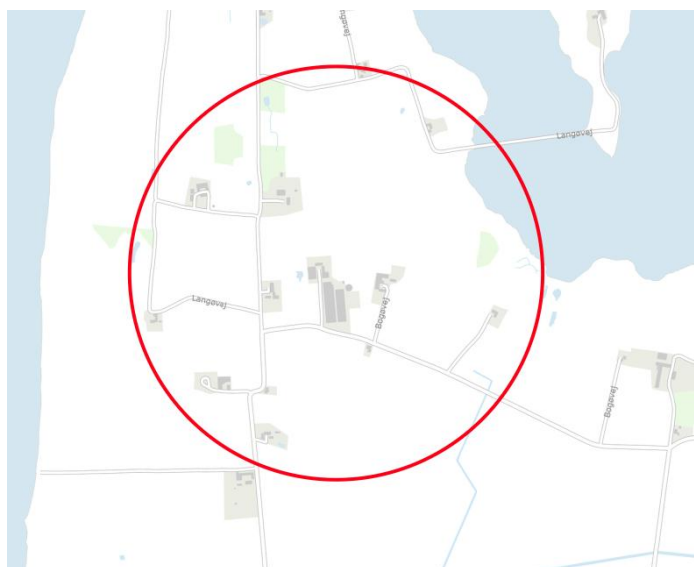
En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Følgende er orienteret om afgørelsen:

Ansøger:

- Michael Bay Hansen, Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing. Mail: rudbaekgaard@mail.dk .

Naboer indenfor lugtkonsekvensafstanden til byzone på 532 m og tilstødende matrikler.

Konsekvens afstand på 532 m omkring ejendommen

Myndigheder

- Styrelsen for Patientsikkerhed (stps@stps.dk)

Foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, info@rgo.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Langeland Miljøforeningen, v. Carl Erik Sander, ces@post3.tele.dk

Orientering om denne afgørelse er desuden sendt til ansøgers konsulent Jan Brochstedt Olsen v/Velas I/S og Langeland Kommune. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (langeland@dof.dk) er ligeledes blevet informeret.

Søgsmål

Ønskes tilladelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt jf. § 90 i husdyrbrugloven.

Fristen for at anlægge søgsmål er den 24. september 2026.

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøreddegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

I den indsendte digitale ansøgning (skema nr.: 250230) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af de omkringboende og de nærmeste naturområder. Endvidere er der redegjort for, hvordan husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Vurdering af ansøgers miljøtekniske redegørelse

Svendborg Kommune har gennemgået ansøgers miljøtekniske redegørelse, samt det indsendte skema i husdyrgodkendelse.dk, og vurderer, at oplysningskravet, der er beskrevet i kapitel 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er opfyldt.

Den miljøtekniske redegørelse er vedlagt som bilag 1. Svendborg Kommune har taget udgangspunkt i ansøgers beskrivelser af det ansøgte, samt beregningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i forhold til de vurderinger og konklusioner der er gennemført i de efterfølgende afsnit.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Tilladelsen meddeles til husdyrbruget på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing. Ansøger og ejer pt. er Michael Bay Hansen, Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing.

Ejer er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Er et husdyrbrug, der er omfattet af godkendelses- eller tilladelsespligten efter §§ 16 a eller 16 b, forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet.

Ansøger har oplyst, at han ejer to andre ejendomme. På den ene ejendom er husdyrproduktionen ophørt, og på den anden ejendom, Hennemmedvej 16, 5900 Rudkøbing, er der tilladelse til hold af kvier. Der er ikke dyr på nuværende tidspunkt. Svendborg Kommune vurderer, at dette er korrekt. Der skal derfor foretages en vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Ejer oplyser, at der ikke er tale om teknisk-, forurenings- eller driftsmæssig samdrift mellem ejendommene.

Forureningsmæssigt forbundet:

Der er 4 km mellem ejendommene. Lugtkonsekvenszonen for Bogøvej 44 er ca. 530 m. Lugtgeneområdet omkring Hennemmedvej 16 er mindre, idet det tilladte dyrehold her er på 195 ungdyr. I forbindelse med tilladelse på denne adresse er geneafstanden til byzone beregnet til 165 m.

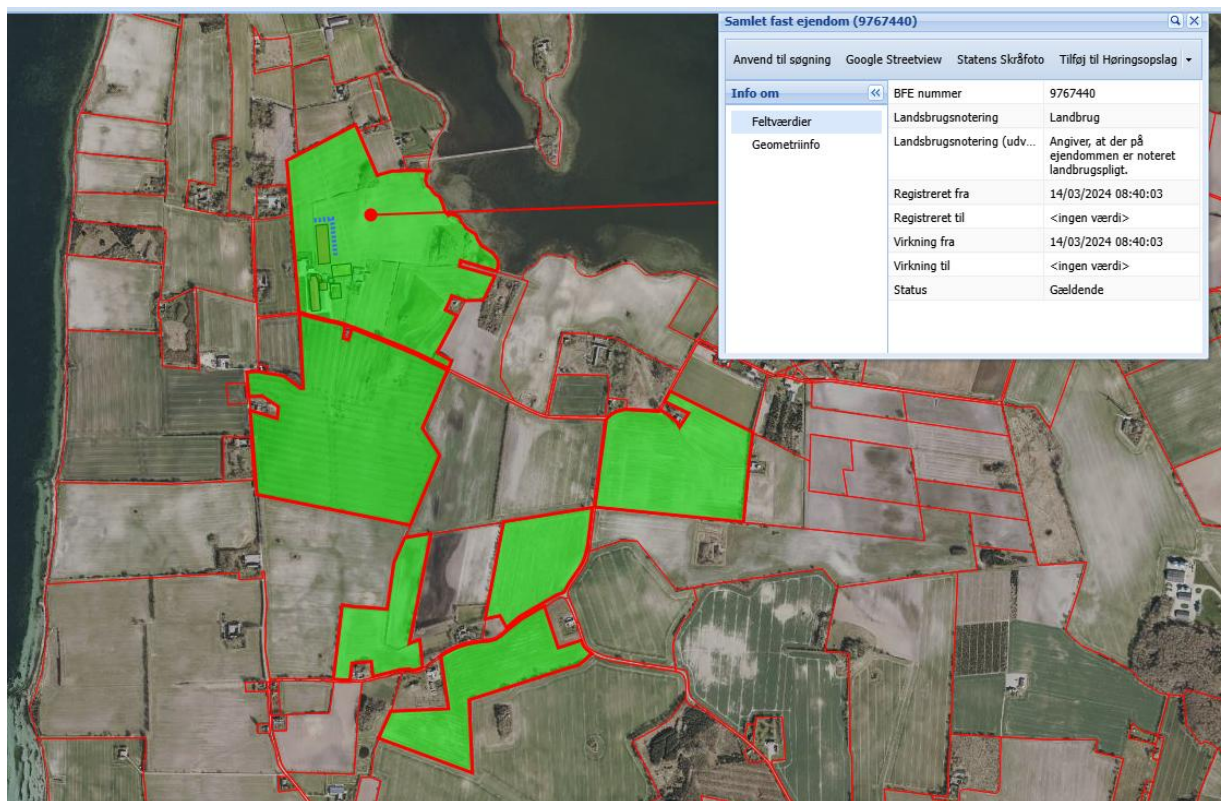
Svendborg Kommunes vurdering

Det er Svendborg kommunes vurdering, at ejendommene ikke er forureningsmæssigt forbundne idet lugtgeneområderne omkring de to ejendomme ikke er sammenfaldne. Da ejendommene ikke er forureningsmæssigt forbundet, er det irrelevant at vurdere, om de er teknisk eller driftsmæssigt forbundet. Det er Svendborg Kommunes vurdering at en miljøtilladelse alene skal omfatte dyreholdet på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing.

Vurdering af sammatrিকulation

I følge husdyrbruglovens § 3 stk. 1 skal husdyranlæg på samme ejendom godkendes samlet.

I følge Geodatastyrelsens matrikelregister består ejendommen af 27 matrikler. Det ansøgte husdyranlæg ligger på hovedmatriklen. Ejendommen er blevet lagt sammen med Bogøvej 42, hvor der er et bygningsæt. Der er ingen husdyrproduktion i disse bygninger. Der er ligeledes ikke gødningsopbevaringsanlæg eller andre driftsbygninger til brug for husdyrhold på denne matrikler. Der er ikke driftsbygninger, gødningsopbevaringsanlæg eller andre tekniske anlæg på de øvrige matrikler.

Figur 1. Samlet ejendom under Bogøvej 44

Svendborg Kommune vurderer derfor, at alle ejendommens anlæg er indeholdt i det ansøgte.

Biaktiviteter

Ansøger har oplyst, at der ikke er andre aktiviteter på husdyrbruget, der er omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

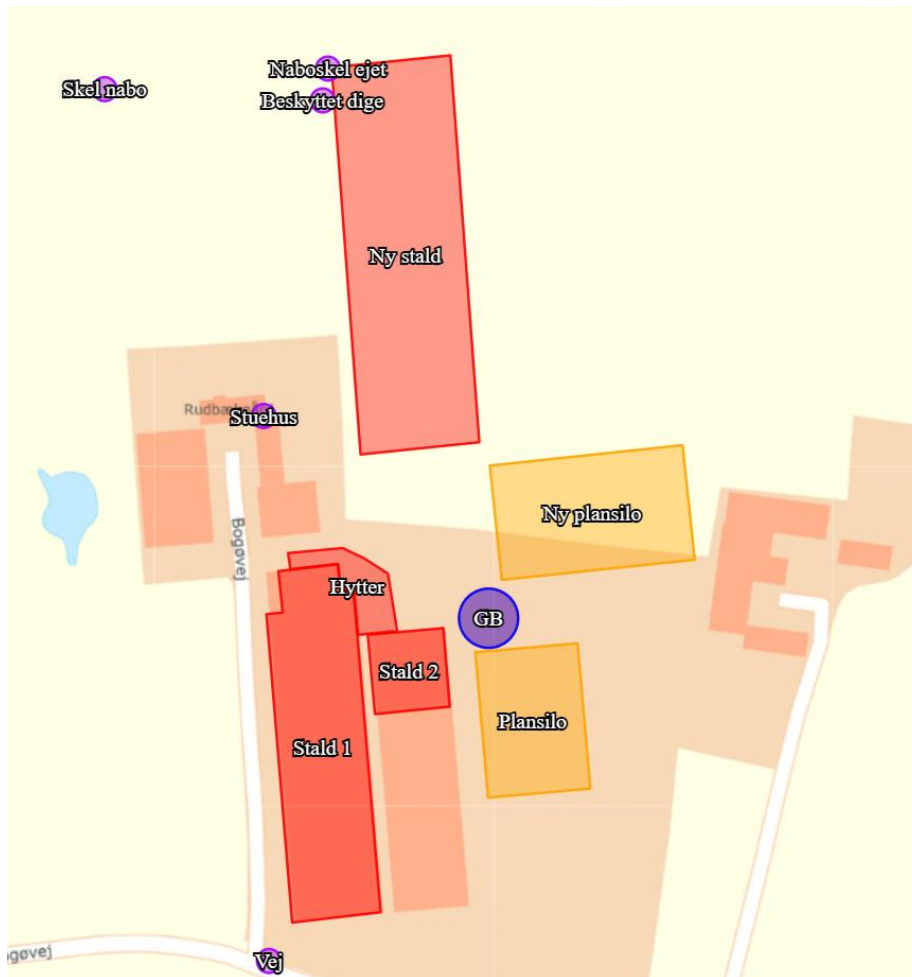
Svendborg Kommune har ikke oplysninger som indikerer, at der skulle være tale om biaktiviteter og vurderer derfor, at dette ikke er tilfældet.

Placering

Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger ca. 3 km vest for Lindelse By på det sydlige Langeland.

Placeringen af husdyranlæggets eksisterende og nye bygninger fremgår af nedenstående kort og af bilag 2:

Figur 2. Oversigtskort.

De efterfølgende vurderinger af placering og miljøpåvirkningerne tager udgangspunkt i det beskrevne anlæg. Der er på baggrund af disse vurderinger ikke fundet anledning til at ændre på placering og udformning af det nye byggeri, og der stilles følgende vilkår:

Fastsættelse af vilkår:

- Bygning "Ny stald" og ny plansilo skal etableres som ansøgt og placeres som vist på oversigtskort på bilag 2.
- Nedenstående byggeri må etableres med følgende dimensioner:

Bygning	Grundplan	Højde	Dimensioner
Ny stald	4.300	11	Ca. 37 x 117 m
Plansilo	2.160	(sidevægge mindst 1 m)	36 x 60 m

Afstandskrav

Dette afsnit vurderer anlæggets placering i forhold til afstandskrav i §§ 6-8 i husdyrbrugloven.

§ 6

Etablering, udvidelse og ændringer af husdyranlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening er ikke tilladt i eller indenfor 50 m fra byzone/sommerhusområder, lokalplanlagte områder og nabobeboelser.

Placering, afstand og krav fremgår af det efterfølgende oversigtskort og tabel. Afstandene regnes fra den eller det staldafsnit, hvor der sker en øget forurening. I det ansøgte projekt er afstandskravene derfor regnet fra "Ny stald", idet forurening fra det eksisterende staldanlæg reduceres med det ansøgte.

Figur 3. Oversigtskort over nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone.

Område	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 m	3.100 m (byzone ved Lindelse)
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	3.380 m (lokalplan 1.01 for boligområde ved Lindelse)
Nabobeboelse	50 m	116 m (Langøvej 22)

Svendborg Kommune vurderer, at de valgte udpegninger og afstande er korrekte, og at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6.

§ 7

Ifølge husdyrbruglovens §7 må der ikke etableres, udvides eller ændres husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg inden for 10 m fra ammoniakfølsomme naturtyper.

Der ligger ingen naturområder indenfor 10 m fra det ansøgte anlæg.

§ 8

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening skal overholde en række afstandskrav til f.eks. vandindvindingsanlæg, dræn mv. Afstandskravene og afstanden til de konkrete anlæg/områder fremgår af den efterfølgende tabel.

Anlægstype	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri/anlæg med forøget forurening
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m	140 m
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 m	5.100 m
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	230 m
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 m	155 m
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m
6) Beboelse samme ejendom	15 m	27 m
7) Naboskel	30 m	67 m

Svendborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 8.

Dræn

Ifølge husdyrbrugloven må der ikke være permeable rør/dræn indenfor 15 meter af projektet.

Svendborg Kommune har konkret viden om placering af dræn i området, hvor projektet gennemføres. Ejer af husdyrbruget er til hver en tid forpligtet til at sikre, at afstandskravet til dræn overholdes i forhold til etableringer, udvidelser eller ændringer, hvor forureningen øges.

Der skal derfor senest 1 måned før byggeriet sættes i gang sendes en redegørelse til Svendborg Kommune, der bekræfter, at afstandskravet til dræn er overholdt. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at omlægning i faste rør, fjernelse af dræn i faste rør samt ændret placering kræver, at der udarbejdes en tilladelse efter vandløbsloven – reguleringen af dræn må ikke gennemføres før Langeland Kommune har meddelt tilladelse efter vandløbsloven.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal senest 1 måned før igangsætning af byggeriet sendes en redegørelse til Svendborg Kommune om, at afstandskravet til dræn er overholdt.*

Beskyttelseslinier og planmæssige forhold

Beskyttelseslinier: Svendborg Kommune har vurderet den ansøgte nye bygning og plansiloens placering i forhold til:

- Fredede fortidsminder
- Sø og å Beskyttelseslinier
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsgdelen
- Beskyttede diger

Det ansøgte ligger ikke indenfor fredede fortidsminder, sø- og åbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer eller kirkebyggelinjer. Den ansøgte nye stald vil ligge langs med et beskyttet sten- og jorddige. Trafik langs bygningen i forbindelse med fodring og andre driftsbetingede aktiviteter, sker på øst siden af bygningen og derfor ikke langs det beskyttede dige. Det vurderes, at opsætning af en bygning langs et sten- og jorddige ikke ændre på diget, eller er til ugunst for de arter, der har diget som levested. Det er påpeget overfor ansøger at diget heller ikke må påvirkes under byggefasen.

Planmæssige forhold: Svendborg Kommune har ligeledes vurderet det ansøgte placering i forhold til:

- Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser
- Værdifulde landskaber
- Geologiske beskyttelsesområder
- Kystforland
- Større sammenhængende landskaber
- Kulturhistoriske områder

- Fredede områder / Fredninger
- Kulturmiljø / særligt værdifulde kulturmiljøer

Det ansøgte er placeret udenfor ovenstående områder med undtagelse af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og større sammenhængende landskaber.

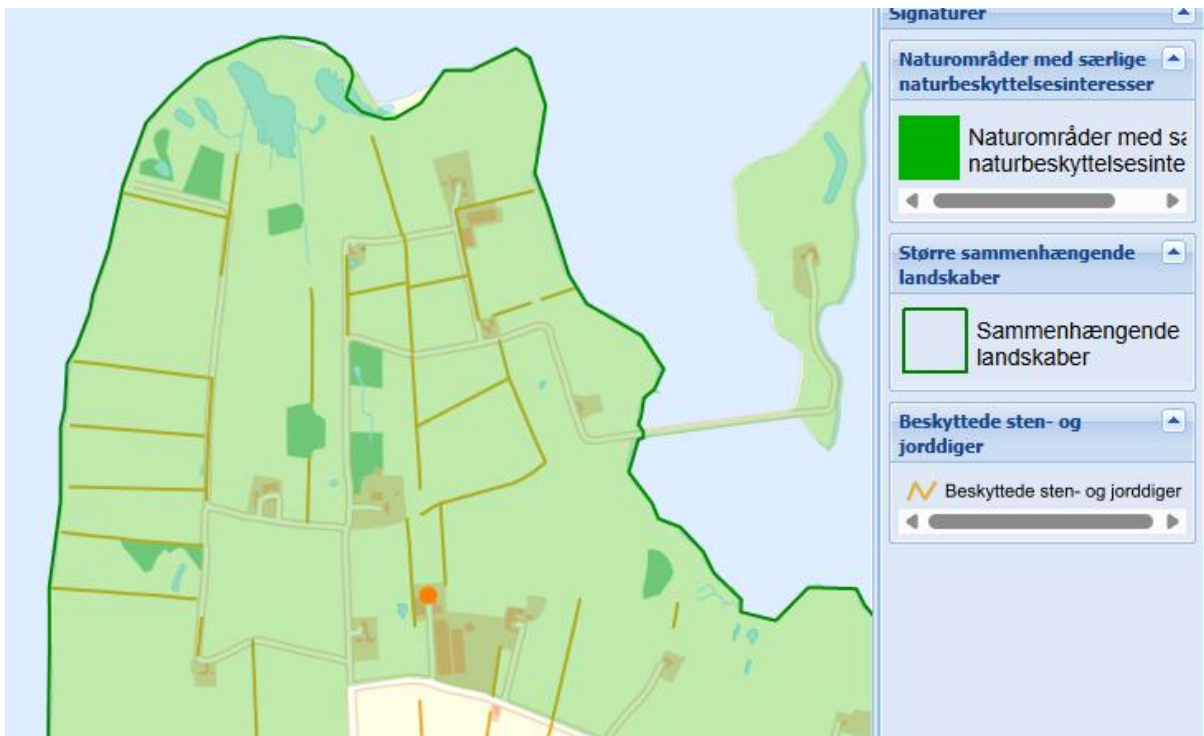
Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser: I naturområder med særlige beskyttelsesinteresser ønskes, at der gennem administrationen sikres, at eksisterende naturarealer ikke reduceres, og at naturindholdet, så vidt muligt, ikke forringes. Kommuneplanens retningslinjer skal bidrage til at værne om de beskyttede sten- og jorddiger, ammoniakfølsomme skove og bilag IV-arter (truede, sjældne eller karakteristiske dyre- og plantearter). I naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser skal naturværdierne søges sikret bedst muligt. Inden for Natura 2000-områderne skal Natura 2000-planer og Natura 2000-handleplaner følges.

I det aktuelle projekt reduceres ammoniakemissionen til de omkringliggende naturområder i Natura 2000-områderne. Ny stald er ikke placeret på udpegede naturarealer, og der ændres eller fjernes ikke beskyttede sten- og jorddiger. Der er ikke følsom skov i området. Det vurderes derfor at der ikke sker en forringelse af den natur og de arter, som kommuneplanen ønsker at sikre.

Større sammenhængende landskaber: I de større sammenhængende landskaber skal landskabets visuelle og landskabelige sammenhæng sikres. Ved etablering, udvidelser eller ændringer af byggeri og tekniske anlæg eller ændret arealanvendelse, skal der ske en tilpasning, i forhold til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer. Erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan ske i tilknytning til eksisterende bebyggelse under hensyn til landskabets skala, visuelle sammenhænge, terrænet, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer.

Svendborg Kommune har vurderet at det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri. Se afsnit "Erhvervsmæssig nødvendighed". Byggeriet vurderes at være visuelt indpasset i terrænet og byggeriet ændrer ikke på eksisterende beplantning eller læhegn.

Det er Svendborg Kommunes vurdering at det ansøgte byggeri kan etableres uden at tilsidesætte planmæssige forhold eller overskrider Beskyttelseslinier.

Figur 4. Husdyrbruget er beliggende indenfor større sammenhængende landskaber, naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og tæt op ad beskyttede sten- og jorddiger.

Erhvervsmæssig nødvendighed

De fleste driftsbygninger på en landbrugsejendom må anses for at være erhvervsmæssige nødvendige. Meget store landbrugsbygninger med industriel karakter eller fællesanlæg, der knytter sig til driften på flere ejendomme vil dog ikke anses for at være erhvervsmæssige nødvendige. I vurderingen af den erhvervsmæssige nødvendighed er det også relevant at vurdere, om der på ejendommen forefindes en eksisterende bygningsmasse, der kan erstatte et nyt byggeri.

Svendborg Kommune vurderer at der ikke er eksisterende bygninger på ejendommen, der kan anvendes i stedet for at bygge ny stald eller som kan anvendes som plansilo. Det ansøgte vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt, idet de er søgt anvendt til brug for ejendommens hovederhverv.

Placering i tilknytning til eksisterende byggeri

I henhold til husdyrbrugloven med tilhørende vejledning skal ny bebyggelse placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, medmindre der foreligger en særlig begrundelse for en anden beliggenhed. Efter praksis for landzoneadministration vurderes "i tilknytning til", at være en afstand på ca. 20 m mellem eksisterende og nye bygninger.

Det ansøgte staldbyggeri placeres maksimalt 16 m fra eksisterende bygning (Maskinhus og lade, hvor bl.a. kemikalierummet ligger). Den nye Plansilo lægges få meter fra eksisterende gyllebeholder, og med få meter til den nye stald. Når hele husdyranlægget betragtes, fremstår det som en visuel helhed. Samlet, er det Svendborg Kommunes vurdering, at det nye byggeri placeres i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg.

Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.

Det fremgår af husdyrbrugloven, at loven særligt tilsigter, at bevare landskabet, kultur- og bymiljøer, værdifulde bebyggelser og at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur-

og landskabsressource. Kulturhistoriske og rekreative værdier samt geologiske interesser betragtes oftest som en del af de landskabelige værdier. I det efterfølgende redegøres der for de parametre, der er relevante for det konkrete projekt.

Landskab

Det ansøgte byggeri placeres indenfor større sammenhængende landskaber. Det nordøstligste hjørne af stalden er desuden placeret indenfor værdifulde landskaber.

Uddrag fra Kommuneplan 2025 – 2037:

8.2.1 Værdifulde landskaber

I de værdifulde landskaber skal landskabet karakter beskyttes. Der kan alene ske etablering, udvidelse eller ændringer af byggeri og tekniske anlæg, som påvirker landskabet i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt landskabets karakter og særlige visuelle oplevelsesmuligheder ikke tilsidesættes.

Hvis væsentlige samfundsmæssige hensyn nødvendiggør, at der tillades etablering, udvidelser eller ændringer af byggeri eller tekniske anlæg eller der sker ændret arealanvendelse, som forringer landskabets karakter og særlige visuelle oplevelsesmuligheder, skal der i tilladelsen stilles krav om erstatningsområder eller særlige tiltag, der sikrer, at de landskabelige værdier samlet set fastholdes eller forbedres.

Der kan alene ske ændret arealanvendelse, som ikke nedtoner områdets landskabelige værdier. Ikke erhvervsmæssigt landbrugsbyggeri, som er omfattet af husdyrgodkendelsesloven, og erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse under hensyn til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer.

8.2.3 De større sammenhængende landskaber

I de større sammenhængende landskaber skal landskabets visuelle og landskabelige sammenhæng sikres. Ved etablering, udvidelser eller ændringer af byggeri og tekniske anlæg eller ændret arealanvendelse skal der ske en tilpasning i forhold til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer. Ved større tekniske anlæg, større byggeri eller i andre særlige tilfælde skal det dokumenteres, at de landskabelige værdier og kvaliteter sikres og gerne forbedres.

Ikke erhvervsmæssigt landbrugsbyggeri, som er omfattet af husdyrgodkendelsesloven, og erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan ske i tilknytning til eksisterende bebyggelse under hensyn til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer.

Ved etablering af byggeri og anlæg, skal der tages hensyn til og sikres harmoni med de omkringliggende landskabers særlige karakteristika, særlige visuelle oplevelsesmuligheder, tilstand og sårbarhed.

jf. Landskabsanalyse, Langeland Kommune af april 2012 er det ansøgte placeret i karakterområdet 9 "Kystlandskabet Lindelse Nor"

Landskabskarakteren for landskabsområdet "Kystlandskabet Lindelse Nor", er i kommuneplanen beskrevet på følgende måde:

"Landskabskarakter

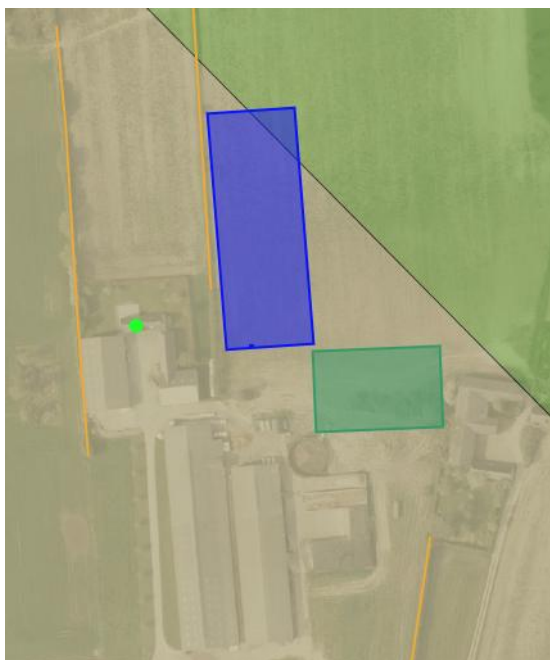
Kystlandskabet omkring Lindelse Nor og Det Sydfynske Øhav er især karakteriseret ved en meget bugtet kystlinje og et overordnet lavtliggende terræn med enkelte fremtrædende strøg af hatformede bakker, som rejser sig fra fladen.

Landskabet domineres desuden af små til middelstore, intensivt dyrkede marker, der afgrænses af transparente hegn og bevoksede diger, og tegner en velstruktureret markstruktur. Øvrig bevoksning er begrænset til moser og krat i de få lavbundsområder, der ikke er opdyrket. Bebyggelsen består især af huse, husmandssteder og gårde, der ligger langs vejene.

Landskabet har en lille til middelstor skala og en let sammensat karakter, der fremstår velstruktureret. Området er i sig selv kun let forstyrret af spredtstående vindmøller, men i den nordlige del af området virker vindmøllerne øst for Rudkøbing stedvist forstyrrende.”

Strategi og indsats

Husdyrbruget er placeret i et område (den lyse markering af baggrunden på nedenstående kortudsnit), der er omfattet af kommuneplanens strategiske målsætning og vurderet som et område der skal "Vedligeholdes". Den nye stald ligger primært i samme område, men en del af det nordøstligste hjørne af stalden og den kørevej, der skal etableres for at kunne køre langs bygningen, ligger i et område der er udpeget som "Beskyttet".

Figur 5. Udpegede område der skal henholdsvis "Vedligeholdes" (lys markering) og "Beskyttes" (mørkere grøn markering).

For det eksisterende staldanlæg, er det strategiske mål for området at ved ændringer i arealanvendelsen eller anden aktivitet bør der lægges vægt på tilpasning til den eksisterende landskabskarakter og samspillet til de omkringliggende landskaber.

For det nordøstligste hjørne af den nye stald, er der følgende strategiske mål: Landskabet her er vurderet karakteristisk og særligt oplevelsesrigt. Beskyttelsesmålsætningen betyder, at ændringer kun kan ske i disse områder, hvis det bevarer eller styrker landskabskarakteren med særlig vægt på landskabets geologiske og kulturhistoriske fortællinger.

Anbefalingen til landbrugsbyggeri indenfor karakterområde 9 "Kystlandskabet Lindelse Nor" er at byggeriet opføres i tilknytning til eksisterende bygninger, og at den samlede bebyggelse skal tilstræbes en lav karakter og et harmonisk udtryk af hensyn til de lange udsigter, der generelt præger landskabsoplevelsen

Det ansøgte skal placeres nord for den eksisterende bebyggelse på ejendommen, og vurderes at være i tilknytning til denne. Den eksisterende bebyggelse ligger lavt i terrænet og opleves harmonisk placeret i det kuperede terræn. Det vurderes derfor, at det er vigtigt at det ansøgte placeres i nogenlunde samme terrænkote som det eksisterende og ikke bliver højere end 11 meter, for at sikre at bebyggelsen ikke bliver dominerende i landskabet. For at fastholde den harmoniske placering i landskabets anbefales det at der etableres en transparent afskærmning mod øst og nord som afgrænser husdyrbruget og det omkringliggende landskab, se nedenstående skitse.

Figur 6. den blå markering viser hvor der skal beplantes nord og øst for den nye stald.

Den eksisterende bebyggelse på ejendommen er holdt i farverne hvid og rød, for at fastholde udtrykket som en samlede helhed vurderes det at det ansøgte bør etableres i samme farver. Der stilles vilkår til dette.

Beskyttede diger

Der er et udskiftningsdige i umiddelbar nærhed til den nye stald. Der må ikke pløjes eller graves så tæt ind til et dige, at det skrider ud. På diget må man beskære bevoksning, men undgå at trække rødder op, da det ødelægger jordstrukturen.

Diger ligger umiddelbart vest for den nye staldbygning.

Hvis projektet kan påvirke digets tilstand, vil det kræve en dispensation fra museumsloven.

For at undgå en tilstandsændring på diget, bør der, i anlægsfasen, holdes en afstand på minimum 2 meter til digets fod.

Der bør stilles vilkår om at bevoksningen på diget fastholdes- således at det fortsat kan fungere som skærmende bevoksning for stalden fra vest.

For at sikre afskærmningen af staldanlægget mod vest skal beplantningen på diget genetableres. Derudover skal den eksisterende beplantning på det yderste dige mod vest opretholdes.

Rød stiplede linje: Dige hvor beplantning skal genetableres

Rød linje: Dige hvor den eksisterende beplantning skal opretholdes

Der stilles vilkår til at beplantning og vedligeholdelse af de 2 diger vest for den nye stald.

Fastsættelse af vilkår:

- Den nye stald skal opføres i terrænkote 3,5 - 4,0 som den eksisterende bebyggelse
- Den nye stald må ikke overstige en højde på 11 meter målt fra kote 4,0
- Den nye stald skal udføres med farvevalg, der svarer til den eksisterende bebyggelse på ejendommen, dvs. i rød og hvid.
- Der skal etableres en transparent, afskærmende beplantning mod nord og øst for den nye stald. Beplantningen skal udføres med egnstypiske arter og udformes som en varieret beplantning med skiftende højde, således at den ikke fremstår tætbevokset. Beplantningen må have en maksimal højde på 5–8 meter. Beplantningen skal etableres senest 12 måneder efter ibrugtagning af bebyggelsen og vedligeholdes løbende, således at den bevarer sin transparente karakter og afskærmende funktion.

- Beplantningen på det inderste vestlige dige skal genetableres, og beplantningen på det yderste vestlige dige skal opretholdes. Den samlede beplantning skal være etableret senest ét år efter, at stalden er opført.
- Beplantningen skal bestå af egnstypiske arter som Hvidtjørn, Kræger, mirabeller, fuglekirsebær, vilde æbler, eg, navr og hassel. Beplantningen skal efterfølgende opretholdes og vedligeholdes, så den til enhver tid fremstår som et sammenhængende beplantningsbælte.
- Vedligeholdelse kan omfatte beskæring og nedskæring af eksisterende beplantning med henblik på at fremme fornyelse og give plads til ny opvækst.

Svendborg Kommunes vurdering

Med udgangspunkt i den gennemførte vurdering og de fastsatte vilkår til placering, udformning, dimensioner og farvevalg, er det Svendborg Kommunes vurdering, at hensynet til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer er varetaget, og at det ansøgte anlæg ikke vil medføre væsentlig påvirkning af landskabet.

Kulturhistorie

Det nærmeste fortidsminde er beliggende ca. 610 m fra staldanlægget mod øst. Der er tale om en rundhøj fra stenalderen.

Konklusion

Det ansøgte byggeri vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af kulturhistoriske værdier.

hat

Rekreative områder

Ejendommen er beliggende i et område med værdifulde udsigtspunkter og visuelle oplevelsesmuligheder.

Konklusion

Det ansøgte vurderes ikke at være placeret i visuelle linjer, der er til hindring for udsigtsoplevelser. Det ansøgte byggeri vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af kulturhistoriske værdier.

Geologiske værdier

Det ansøgte ligger ikke indenfor geologiske beskyttelsesområder. En tydelig geologisk formation på Langeland er f.eks. de karakteristiske hatbakker, der ligger som markante enkeltelementer eller på række, som en markant bakkekam i et ellers fladt landskab, eller der kan være tale om markante klinter, store nor eller lignende.

Konklusion

Det ansøgte er ikke placeret i tilknytning til hatbakker eller klinter, eller bryder et fladt og udstrakt landskab. Det ansøgte byggeri vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af geologiske værdier.

Bymiljøer og værdifulde bebyggelser

Ejendommen er placeret udenfor særlige kulturhistoriske beskyttelsesområder og husdyrbruget er placeret i landzonen. Nærmeste fredede bymiljøer er beliggende ved Haugbøllevej i en afstand af ca. 1,3 km og ved Lindelse i en afstand af 2,9 km. Nærmeste bevaringsværdige hus jf. Slots- og Kulturarvsstyrelsen er Langøvej 20, som er beliggende i en afstand af ca. 175 m. Bygningen er bevaringsværdig med en score på 3, som betyder at bygningen i kraft af dens arkitektur, kulturhistorie og håndværksmæssige udførelse er et fremtrædende eksemplar inden for dens slags.

Konklusion

Det ansøgte byggeri vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af bymiljøer eller værdifulde bebyggelser.

Samlet konklusion

Svendborg Kommune vurderer, at med ansøgers beskrivelse af det ansøgte og ovenstående supplerende vurdering, samt fastsættelse af vilkår 1 og 2 og de ovenstående efterfølgende vilkår, vil det ansøgte byggeri ikke påvirke bymiljøer, værdifulde bygninger, de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt geologiske værdier væsentligt.

Husdyrbrugets anlæg

Produktionsareal

"Hytter" er kalvehytter opsat på fast plads. Disse hytter vil fortsat blive anvendt til kalve på dybstrøelse. Den eksisterende stald 1 og den nye staldbygning jf. bilag 2 indrettes til produktion af dyr i Flex-gruppe "alle kvæg", og på følgende måde:

Stald	Dyretype	Total areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
Stald 1	Flexgruppe: Alle kvæg	Ca. 2.800	480	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		300	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
	Flexgruppe: Alle kvæg		915	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Hytter	Kalve (under 6 mdr.)	Ca. 115	115	Dybstrøelse
Ny stald	Flexgruppe: Alle kvæg	Ca. 4.300	250	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		2.590	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Ialt		7.215	4.650	

I ansøgningsmaterialet fremgår placeringen af produktionsarealet i de enkelte staldafsnit. Disse er vedlagt i bilag 2.

Flexgruppe

I alle ansøgte staldafsnit med undtagelse af "Hytter", der anvendes til kalve på dybstrøelse, er der søgt om dyretypen "Flexgruppe; Alle kvæg". Gulvtypen er enten "Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)" eller "dybstrøelse". Med en tilladelse til denne flexgruppe, har ansøger mulighed for at have en af de nedenfor nævnte dyretyper på de nævnte gulvtyper:

Flexgruppe, kombinationer af dyretype og staldsystemer:

Alle kvæg; Dybstrøelse

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen:

- Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
- Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Flexgruppe, kombinationer af dyretype og staldsystemer:

Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen:

- Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Når der indgår en flexgruppe i beregningerne for husdyrbrugets påvirkninger, regnes der med den dyretype i kombination med det staldsystem, som giver den største miljøbelastning. Dermed bliver beregningen en "worse case"-beregning i forhold til at beskytte omkringliggende natur og naboer.

Det fremgår af de efterfølgende vurderinger, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der kan stilles vilkår, der tillader etablering og indretning af det ansøgte projekt. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ændringer af størrelse, indretning, dyretype, dyreart ikke må ske uden Svendborg Kommunes godkendelse.

Fastsættelse af vilkår

- Der må etableres et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 4.650 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:

Stald	Dyretype	Total areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
Stald 1	Flexgruppe: Alle kvæg	Ca. 2.800	480	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		300	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
	Flexgruppe: Alle kvæg		915	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Hytter	Kalve (under 6 mdr.)	Ca. 115	115	Dybstrøelse
Ny stald	Flexgruppe: Alle kvæg	Ca. 4.300	250	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		2.590	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

- Der må ved "Flexgruppe; Alle kvæg" være nedenstående dyretyper i kombination med nedenstående nævnte staldsystemer:
  - Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal): Malkekøer, kvier og stude og/eller ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.).
  - Dybstrøelse: Malkekøer, kvier og stude og/eller ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.) og/eller kalve (under 6 mdr.)

Drift af staldanlæg

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, der har en ammoniakemission, der er større end 750 kg N/ha/år, fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Med udgangspunkt i den ansøgte husdyrproduktion herunder anvendt produktionsareal samt gødningsopbevaringsanlæg beregnes - i det digitale ansøgningssystem - husdyrbrugets faktiske ammoniakemission, og et tilhørende krav til BAT. Beregningen af BAT-kravet inddrager en proportionalitetsvurdering i henhold til Miljøstyrelsens vejledning mv.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser følgende resultat for den samlede udledning af ammoniak fra husdyrbruget:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2210,5	50,0	2260,5
Nudrift	2192,4	100,0	2292,4
8 års-drift	2192,4	100,0	2292,4

Som det fremgår reduceres den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget med det ansøgte.

Det tilhørende krav til BAT er i ansøgningssystemet beregnet til:

Ansøgning (250230) | BAT ?

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gultype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4096	100	4196
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2210	50	2260
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	1936
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i					
	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens begrundelse
Rediger	4096				

Det fremgår af beregningerne, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission ikke er større end det fastsatte krav til BAT.

Ansøger har, i ansøgningsmaterialet beskrevet, at ammoniakemissionen reduceres ved anvendelse af følgende teknologier:

1. Lely Sphere (luftrensning, begrænsning af spalteåbninger og anvendelse af gødningsrobot. Gødningsrobotten opsamler fast gødning og skyller samtidig spaltegulvet med vand)
2. Valgte gultyper
3. Fast overdækning af gyllebeholder

Svendborg kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT, og der stilles vilkår i forhold til driften af de ansøgte teknologier. Vilkårene er stillet ud fra de relevante godkendte teknologier på teknologilisten og forslag til vilkår:

- Lely Sphere, Kemisk luftrensning i kombination med separationsstrimler i spaltegulve og gødningsrobot til fjernelse af fast gødning, Kvægstalde – godkendt 15/10 2024
- Fast overdækning af gyllebeholder (telt, betonlåg eller flydedug) eller gyllelaguner med fast overdækning > Alle gylletyper, senest godkendt 17/11 2021

Det anvendte staldsystem bidrager også til, at BAT-kravet overholdes, og der stilles derfor også vilkår til det anvendte staldsystem – vilkåret er fastsat i afsnittet om produktionsareal.

Den valgte miljøteknologi med Lely Sphere er beskrevet i teknologibladet.

Teknologien er godkendt med en ammoniakreducerende effekt på 66% via følgende virkemidler:

1. Begrænsning af spalteåbninger
2. Gødningsrobotten der opsamler fast gødning og skyller samtidig spaltegulvet med vand
3. Luftrensning - Luftrensningsanlæg suger luft ud under spaltegulvet, som ledes gennem et syreskrubbemodul med svovlsyre. Herved frarenses ammoniak og bindes som ammoniumsulfat (svovlsur ammoniak) i syrevæsken. Når den sure væske er mættet med ammonium, opbevares den i en gødningssilo, og kan bruges som gødsning af afgrøder.

I bilag 5 er specifikationerne for de enkelte dele af anlægget beskrevet.

Ansøger har præciseret hvor de enkelte dele af anlægget er anbragt:

Figur 7. Markering af placering af 3 enheder af luftrensningsanlæg

Lely har beregnet at der skal anvendes 9 luftrensere. Disse placeres 3 steder som vist på ovenstående kort. 1 enhed syd for stald 1 og 2 enheder nord for stald 2. Hver enhed består af 3 luftrensere (syreskrubbemodul med svovlsyre), 1 palletank med svovlsyre og 1 gødningssilo på 30 m² til opbevaring af bundet ammoniumsulfat (svovlsur ammoniak) i syrevæsken. Når den sure væske er mættet med ammonium, opbevares den i en gødningssilo, og kan bruges som gødskning af afgrøder direkte.

Fastsættelse af vilkår

Teknologi – Lely Sphere, Kemisk luftrensning i kombination med separationsstrimler i spaltegulve og gødningsrobot til fjernelse af fast gødning, Kvægstalde:

Separationsstrimler

- Alle spalteåbninger skal være monteret med separationsstrimler med drænhuller, der kontinuerligt separerer urin til den underliggende gyllekanal. Drænhullerne skal være mellem 6-10 mm i diameter, og der skal være 30-40 drænhuller pr. m² spaltegulvsareal. Der skal foretages månedlig egenkontrol af, at alle gødningsstrimler er intakte.

Gødningsrobotter

- Der skal installeres og anvendes et tilstrækkeligt antal gødningsrobotter, så mindst 95 % af spaltegulvsarealet rengøres gennemsnitligt hver anden time og mindst hver tredje time.
- De dele af spaltegulvsarealet, der ikke kan rengøres af gødningsrobotter, skal rengøres manuelt. Dette skal ske ved at fjerne den faste gødning med jævne mellemrum og mindst to gange i døgnet.
- Gødningsrobotter skal kunne aflæsse den opsamlede gødning et eller flere steder i staldanlægget.
- Gødningsrobotter skal være monteret med vandspray-funktion og sensor til registrering af vandforbruget. De skal sprede vand både forud og bagud og anvende mindst 3 liter vand pr. minut ligeligt fordelt forud- og bagudrettet. Vandspray kan undlades ved temperaturer under ca. 3 grader.
- Ultralydssensor og ladepunkt skal rengøres mindst en gang ugentligt, men oftere, hvis det er beskidt, eller hvis der opstår problemer med ladning.
- Gødningsrobotter skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på ejendommen.

Luftrensingsanlæg

- Luftrensingsanlæg skal suge luft ud under spaltegulvet svarende til mindst 30 m³ pr. time pr. m² spaltegulvsareal. Der skal altid være mindst 30 cm frirum mellem undersiden af spaltegulvet og overfladen på husdyrgødningen. Lufttrykket under spaltegulvet skal være 5 Pa lavere end over gulvet målt længst væk fra luftrensingsanlæg.
- Luftrensere skal være forsynet med sensor til måling af ledningsevne og densitet i syrevæsken.
- Hvert filter i den enkelte luftrenser skal overrisles med 4 m³ vandopblandet svovlsyre pr. time, og pH i den benyttede syreblanding må ikke overstige 2,5. Overskydende syrevæske skal ledes til tæt opsamlingsbeholder og herefter bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- Luftrensingsanlæg skal være i drift minimum 95 % af tiden. Driftstiden skal registreres digitalt. Anlæg må dog være sat på pause ved udendørstemperaturer under ca. -10 grader og ved service og vedligehold.
- Luftrensingsanlæg skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning, som skal opbevares på ejendommen

Egenkontrol:

- Kapacitetsberegningen for antal nødvendige gødningsrobotter og luftrensingsanlæg skal opbevares på ejendommen og kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Den driftsansvarlige skal mindst en gang om ugen kontrollere,
  - om gødningsrobotter kører normalt på den relevante del af spaltegulvet, opsamler og deponerer fast gødning og udspreder vand efter hensigten, og
  - om luftrensingsanlæg er i drift og om ventilatorer lyder som sædvanligt.
- Der skal minimum foretages 2 årlige serviceeftersyn af gødningsrobotter og luftrensingsanlæg. Disse skal gennemføres i overensstemmelse med producentens vejledning.
- Særligt for serviceeftersyn af luftrensingsanlæg skal der desuden være dokumentation for
  - at anlægget suger mindst 30 m³ luft pr. m² pr. time ud under spaltegulvet,
  - at der er et undertryk på mindst 5 Pa målt længst væk fra udsugningsenhed/er,
  - at pH i syrevæsken er maksimalt 2,5 og
  - anlæggets vandforbrug.

Denne dokumentation skal noteres i logbogen.

- Der skal på ejendommen opbevares en logbog, der dokumenterer følgende:
  - Driftsstop med angivelse af årsag og varighed for både gødningsrobotter og luftrensingsanlæg.
  - Mængde af indkøbt svovlsyre, fx i form af fakturaer.
  - Minimum 2 gennemførte årlige serviceeftersyn af gødningsrobotter og luftrensingsanlæg, jf. vilkår 27 og 28
  - Den driftsansvarliges gennemførte månedlige kontrol af, at alle separationsstrimler er intakte, jf. vilkår 13
  - Den driftsansvarliges gennemførte ugentlige kontrol af gødningsrobotter og luftrensingsanlæg, jf. vilkår 26
- Der skal som minimum ske digital logning hver time af følgende:
  - Driftstid for gødningsrobotter.
  - Vandforbrug for gødningsrobotter.
  - Driftstid for luftrensingsanlæg.
  - Ledningsevne og densitet for syreopløsningen i luftrensingsanlæg.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, hvis luftrensingsanlæg er ude af drift i en sammenhængende periode på mere end 2 uger.
- Dokumenter og oplysninger i henhold til vilkår 19, 24, 25, 29 og 30 skal opbevares på ejendommen og gemmes i mindst 5 år. De skal kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende, f.eks. i forbindelse med miljøtilsyn.

Fast overdækning af gyllebeholder

- Der skal være fast overdækning af gyllebeholderen på 1.400 m². Beholderen skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning eller tilsvarende.

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal reparerer inden for en uge efter skadens opståen.

Såfremt en skade ikke kan reparerer inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Egenkontrol:

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation.

Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For arealer, der ikke er medregnet som produktionsareal, er der fast regler om at arealer, hvor dyr opholder sig kortvarigt, som f.eks. staldgange og lignende, skal rengøres effektivt, efter endt ophold:

- Arealerne, som dyrene har adgang til dagligt (f.eks. staldgange, malkerum mv.) skal være effektivt rengjort senest 4 timer efter endt ophold.
- Arealer, som dyrene ikke har adgang til dagligt skal være effektivt rengjort senest 12 timer efter ophold.

For at begrænse de miljømæssige gener fra anvendte produktionsarealer, men også fra staldanlæggets udenomsarealer, er det Svendborg Kommunes vurdering, at staldanlægget til hver en tid skal renholdes og rengøres, så den miljømæssige påvirkning begrænses og der opnås en god staldhygiejne. Der stilles vilkår herom. Dette vil bl.a. indebære, at produktionsarealer og fodringsanlæg holdes rene herunder at sengebåse, kalvehytter og dybstrøelsesarealer holdes tørre.

Fastsættelse af vilkår

- *Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.*

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

Miljøpåvirkningen fra husdyrbrugets anlæg vurderes i forhold til den faktiske emission fra produktionsarealet. Hvor det er relevant, eller hvor loven fastlægger det i en metode, vurderes merpåvirkningen i forhold til henholdsvis nudrift og 8 års drift.

Svendborg Kommune vurderer, at oplysningerne for nudriften og 8 års driften, der er opgivet i den digitale ansøgning, er korrekte, og at disse kan danne grundlag for de efterfølgende vurderinger.

Ammoniakdeposition til naturområder

Det fremgår af ansøgningen, at ammoniakemissionen er 2.292 kg N/år i 8-årsdrift og det samme i nudrift. Emissionen fra det ansøgte anlæg er 2.261 kg N/år.

Ansøger har udpeget en række naturområder, og husdyrbrugets ammoniakdeposition er beregnet hertil. De valgte naturområder fremgår af det indsendte skema i husdyrgodkendelse.dk og er beskrevet i ansøgningsmaterialet. Se bilag 1.

Svendborg Kommune vurderer, at ansøger har udpeget de nærmeste og mest sårbare naturområder. I forhold til de gennemførte beregninger af ammoniakdepositionerne vurderer Svendborg Kommune, at oplysninger om kildehøjder, ruhed og kumulation, ligeledes er korrekte. Beregningerne er uafhængige af valg af kategori, men valget af kategori har indflydelse på hvilke krav der er til ammoniakdeposition til naturområdet.

Resultatet af ansøgers gennemførte beregninger fremgår af den efterfølgende tabel.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§ 3 Strandeng NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,9
Overdrev SØ	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev N6	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,9
Overdrev N5	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,9
Overdrev N4	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	1,0
Overdrev N3	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	1,0
Overdrev N2	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	1,0

Overdrev Ø8	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,3	-0,3	0,6
Overdrev Ø7	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,3	-0,3	0,5
Overdrev N1	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	1,0
Overdrev Ø6	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,3	-0,3	1,0
Overdrev Ø5	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,4	-0,4	1,0
Overdrev Ø4	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,4	-0,4	1,0
Overdrev Ø3	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,5	-0,5	1,0
Overdrev Ø2	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,4	-0,4	1,0
Overdrev Ø1	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,5	-0,5	1,0
Overdrev V	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
§3 sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,4	-0,4	2,0
§3 Mose N	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,3	0,3	0,9
Overdrev SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	-0,3	-0,3	0,5
Habitat N	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,4
Kalkoverdrev NØ	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	1,0
Overdrev Ø	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	-0,5	-0,5	1,0

Resultatet opnås med udgangspunkt i, at der er indregnet en ammoniak-reducerende effekt for så vidt angår:

- Anvendt staldsystem
- Anvendelse af teknologien Lely Sphere
- Fast overdækning af gyllebeholderen

Der er i afsnittet om "*Produktionsareal*" og "*Drift af anlæg*" fastsat vilkår herom.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de Natura 2000-naturtyper, som er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme naturområder, der er udpegningsgrundlag for det internationale naturområde, og som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ifølge husdyrbrugloven må den totale kvælstofdeposition som udgangspunkt maksimalt udgøre 0,7 kg N/ha/år, dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes 1, eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden.

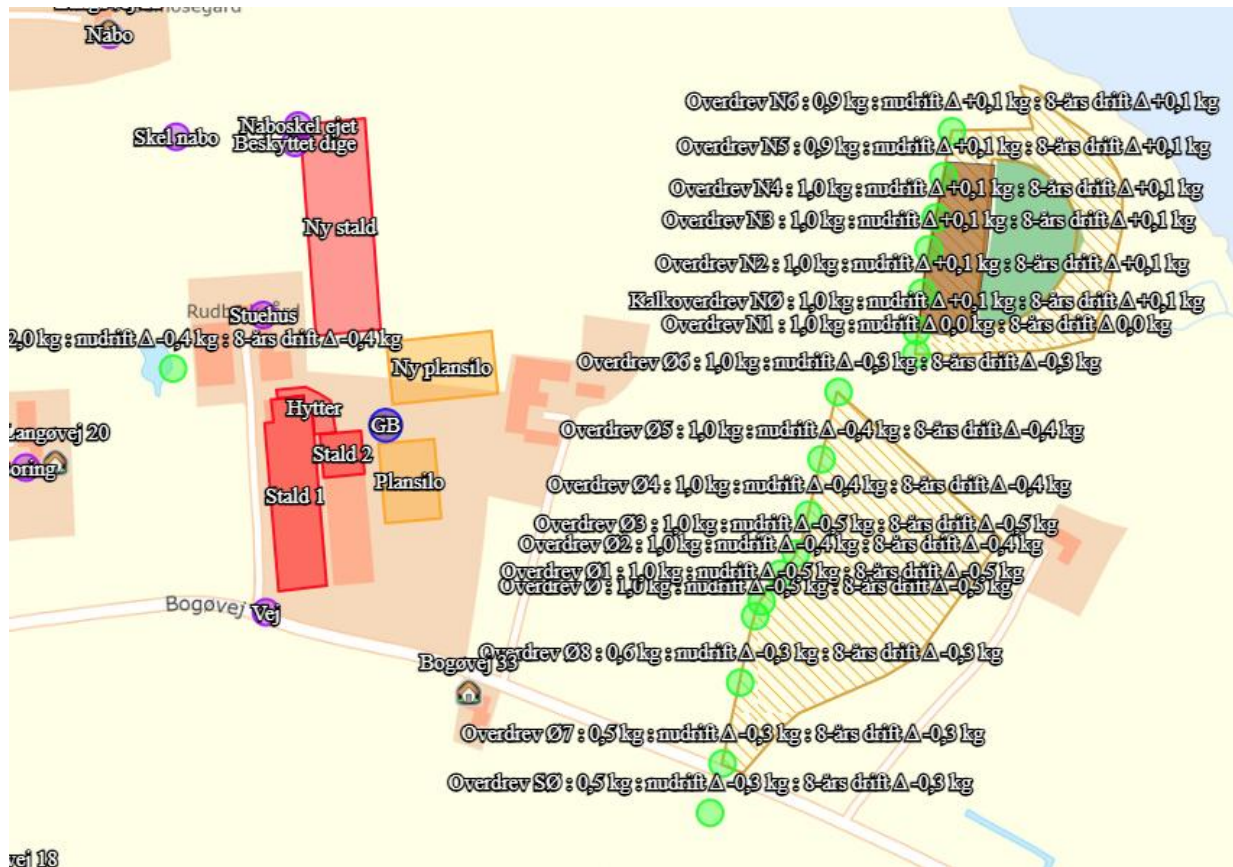
Ved godkendelse og tilladelse inddrages kvælstoffjernelsen ved afgræsning, sådan at totaldepositionskravet for kategori 1-natur ændres til henholdsvis 1,0 kg (hvis der ikke er kumulation), 0,5 og 0,3 N pr. ha pr. år, hvis der med henblik på naturpleje af den påvirkede natur foretages afgræsning eller en kombination af afgræsning og slæt med dyr fra det pågældende husdyrbrug, som skønnes netto at fjerne kvælstof fra naturområdet – se nedenstående.

Miljøstyrelsens vejledning:

”Kvælstoffjernelsen ved afgræsning inddrages i beskyttelsesniveauet, således at kravene for kategori 1-natur ændres til henholdsvis 0,3, 0,5 og 1,0 kg N/ha i stedet for 0,2, 0,4 og 0,7 kg N/ha, hvis der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget med henblik på naturpleje af den påvirkede natur, foretager afgræsning eller en kombination af afgræsning og slæt, som skønnes netto at fjerne kvælstof fra naturområdet. Det er et krav, at de afgræssende dyr er en del af det husdyrbrug, der skal godkendes eller tillades. Undtagelsen følger af bekendtgørelsens § 29, stk. 2.

Normalt vil ca. 90 % af plantevæksten ved afgræsning blive afleveret som gødning på arealet. De sidste 10 % vil blive optaget i dyret. Så længe mindre end 10 % af foderrationen gives som tilskudsfoder vil der netto blive fjernet mere kvælstof fra arealet, end der tilføres. Det skal derfor sikres, at der ikke generelt tildeles foder til de afgræssende dyr, og at fodringen begrænses til et begrænset supplement i tørkeperioder. Dette gælder også, selvom arealet bliver anvendt til slæt, idet naturarealet ikke i afgræsningsperioderne må overforsynes med kvælstof, der så senere kan høstes ved slæt. Muligheden for at anvende slæt er angivet for at præcisere, at der naturligvis ikke behøver at være en afgræsning i perioden op til et slæt, og at naturplejen kan påbegyndes med nogle slæt, inden afgræsningen påbegyndes.”

Ansøger har udpeget følgende kategori 1-naturpunkter:

Figur 8. De grønne cirkler markerer beregningsspunkter for ammoniakdepositionen til kategori 1-natur.

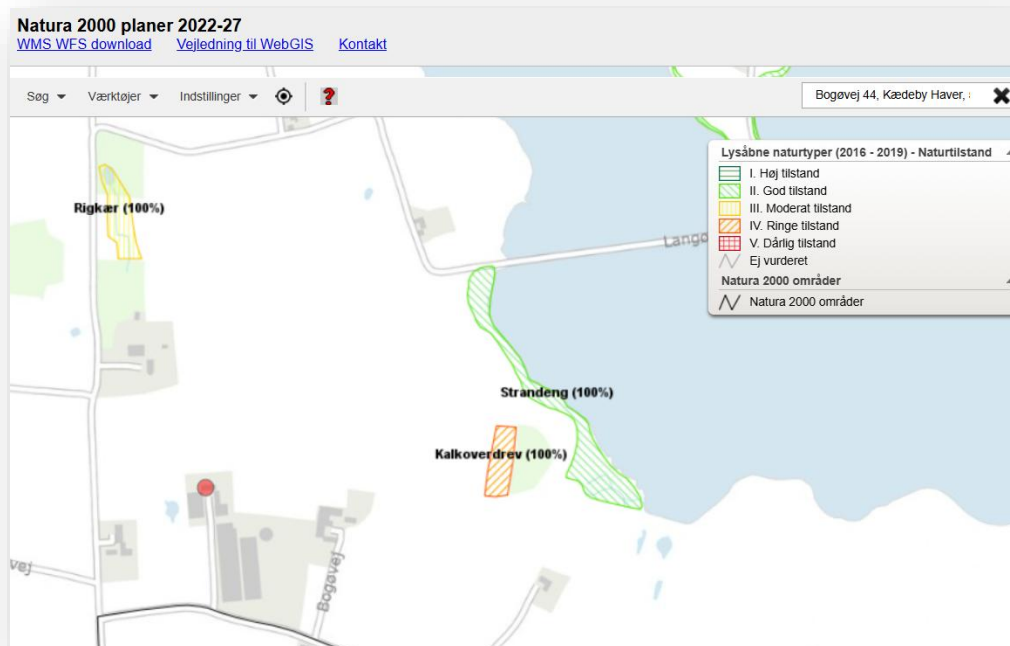
Der er ingen andre husdyrbrug i nærheden og der er derfor ikke regnet med kumulativ effekt.

De to naturområder er begge overdrev (gul skravering på ovenstående kortudsnit). En del af det ene overdrev er kategoriseret "surt overdrev" (brun markering). Arealerne er primært græsbevoksede, men en del af det nordlige kategori 1-naturområde er med en mindre skovbevoksning.

Totaldepositionen til naturområderne er beregnet til at være 1,0 kg/ha/år i det mest sårbare punkt. Dermed overholdes husdyrbruglovens grænseværdi på 1,0 kg N/ha/år i husdyrbrugloven, hvis der på arealerne udføres naturpleje.

Strandeng

Der er en strandeng nordøst for ejendommen, hvor en vis del er udpegningsgrundlag for Natur- 2000 området:

Figur 9. Udpegning af strandeng.

Svendborg Kommune vurderer strandengen ikke skal indregnes som kategori 1-natur jf. SGAV's vejledning om husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen:

Konkret vurdering af naturområdets tålegrænse

Lever det pågældende naturområde op til kriterierne, skal kommunen foretage en vurdering af, hvor meget ammoniak området kan tåle. Den nyeste viden om naturtypernes empiriske tålegrænser er fra december 2024 og fremgår af [Fagligt notat om Opdatering af empirisk baserede tålegrænser fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi](#) på Aarhus Universitets hjemmeside. Den nye viden om naturtypernes tålegrænse erstatter de hidtil anvendte, der er fra 2018 og fremgår af et [notat udarbejdet af DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi i 2018](#).

Vær opmærksom på, at tålegrænseintervallerne er ændret markant for nogle naturtyper, f.eks. strandengene. Der er ikke i forbindelse med de nye tålegrænser ændret i, hvilke habitatnaturtyper, der er omfattet af kategori 1 beskyttelsen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Svendborg Kommunes vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering af der skal fastsættes vilkår til naturplejen af de 2 nævnte kategori 1-naturområder jf. miljøstyrelsens vejledning.

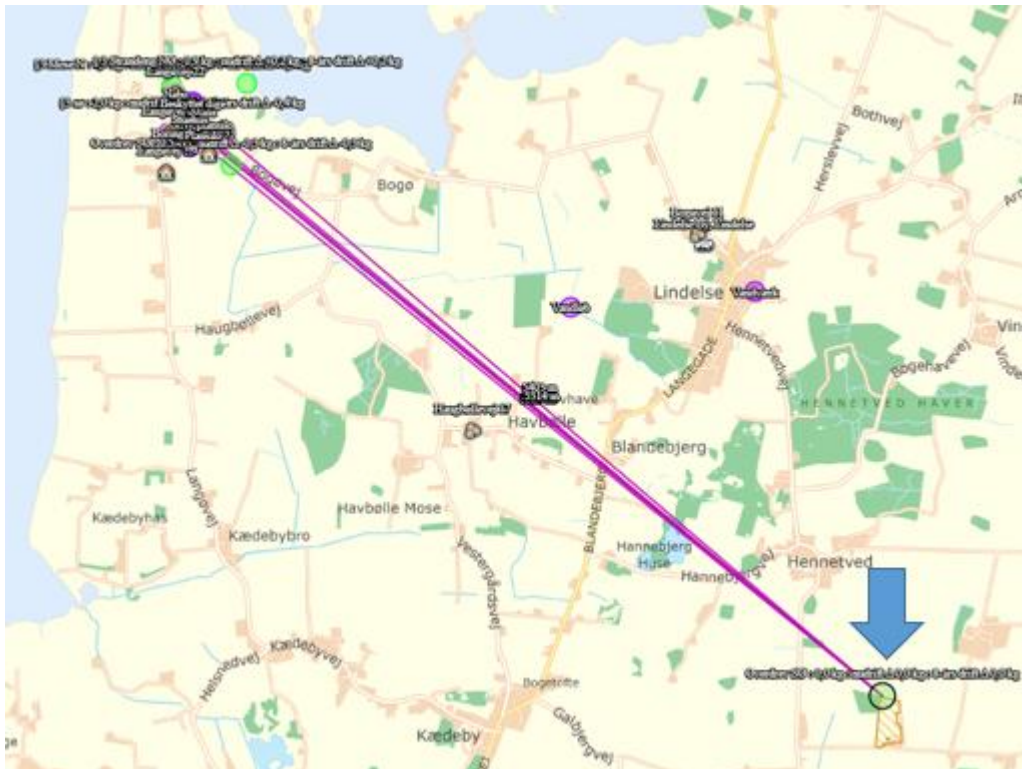
Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbruget skal udføre naturpleje på 2 kategori 1-naturområder beliggende øst og nordøst for husdyrbruget (2 overdrev), enten i form af afgræsning eller en kombination af afgræsning og slæt.
- De afgræssende dyr skal være en del af det tilladte dyrehold på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing.
- De afgræssende dyr må maksimalt tildeles 10 % af eventuelle foderrationer som tilskudsfoeder.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsom natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor Natura 2000-områder f.eks. højmoser og lobeliesøer, § 3-beskyttede heder større end 10 ha, og § 3- beskyttede overdrev større end 2,5 ha. Husdyrbrugloven krav til kategori 2 natur er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende kategori 2-naturpunkter:

Figur 10. Nærmeste kategori 2-naturområde er beliggende syd for Hennemøllevej.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev der ligger cirka 5,3 km sydøst for staldanlægget. Området er et overdrev.

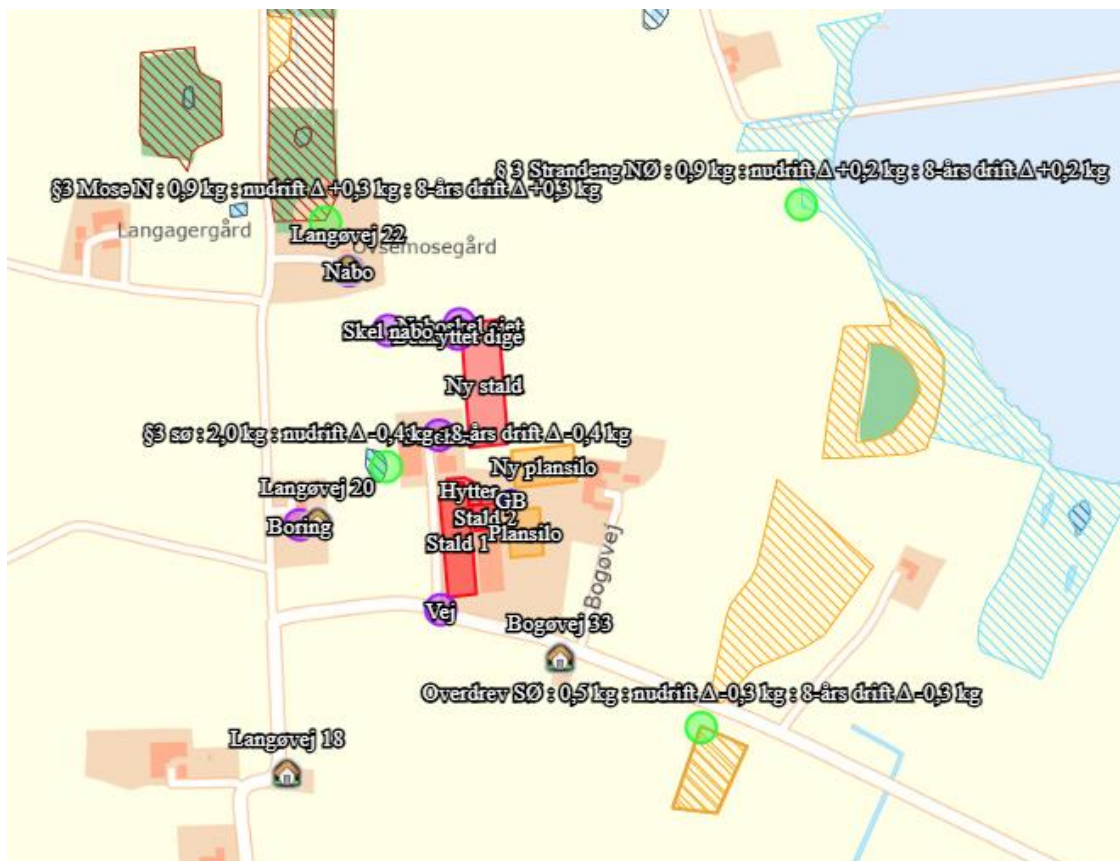
Totaldepositionen til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år, og dermed overholdes husdyrbruglovens krav til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder, som ikke allerede er omfattet af kategori 1 og 2. Det vil sige § 3-beskyttede heder, moser og overdrev, og derudover også ammoniakfølsomme skove. Enge regnes ikke for ammoniakfølsom natur, og er derfor ikke omfattet af Kategori 3.

I henhold til Husdyrbrugloven kan kommunen stille krav om maksimal merdeposition til denne type af naturområder, dog ikke under 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende Kategori 3 naturpunkter:

Figur 11. Der er udpeget et overdrev sydøst for ejendommen (gul skravering), en strandeng nordøst for ejendommen (blå skravering), mose nord for ejendommen (rødbrug skravering) og sø vest for maskinhuset på ejendommen.

Det er Svendborg Kommunes vurdering af mosen og søen ikke er kategori 3 natur. Kategori 3 naturområder er beliggende udenfor Natura-2000 og disse tre nævnte naturområder er beliggende indenfor.

Til kategori 3-natur kan kommunalbestyrelsen stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget. Kravet kan dog ikke være under 1,0 kg N pr. ha pr. år. Der er ingen merbelastning af overdrevet sydøst for ejendommen. Lovens krav om merdeposition til kategori 3-natur er dermed overholdt.

Øvrig natur - §3-beskyttede naturområder

Af ovenstående kortudsnit kan det se at der er lavet beregninger til en § 3-beskyttet strandeng, mose og en sø. Som nævnt sker der ingen merbelastning ud over 1,0 kg N/ha/ år og Svendborg Kommune vurderer at det ansøgte projekt ikke vil påvirke naturområderne med deres bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, eller forårsage tilstandsændringer.

Øvrig natur - udpegningsgrundlag for NATURA 2000-område

Hele ejendommen er beliggende indenfor NATURA-2000 området nr. 127. Ammoniakdepositionen til dette område vurderes at være 1,0 kg N/ha/år. Da ammoniakdepositionen fra det ansøgte projekt reduceres i forhold til den eksisterende drift, vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke NATURA 2000 området

Samlet vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at

- kravene om maksimalt tilladt totaldeposition for kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.
- der ikke er grundlag for at fastsætte krav til maksimal merdeposition i forhold til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og § 3 natur.
- der ikke er nogen påvirkning af internationale naturområder med de fastsatte vilkår om naturpleje.

Der stilles derfor ikke yderligere vilkår med henblik på at begrænse ammoniakemissionen fra driften af husdyrbruget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets⁶ Bilag IV. Disse Bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder, yngle- og rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Beskyttelsen skal sikre, at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

Før kommunen kan træffe afgørelse om godkendelse skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter, jf. gældende habitatbekendtgørelse⁷.

I Langeland Kommune er der registreret følgende bilag IV-dyrearter: Marsvin, Hasselmus, Dværgflagermus, Vandflagermus, Sydflagermus, Brunflagermus, Troldflagermus, Bredøret flagermus, Langøret flagermus, Markfirben, Klokkefrø, Spidssnudet frø, Springfrø, Strandtudse, Grønbroget tudse og Stor vandsalamander. Der er ikke registreret bilag IV-plantearter i Langeland Kommune.

De nærmeste registrering af bilag IV-arter er springfrø, der er registreret ved Kædeby og Hannebjerg i en afstand af 4 km fra ejendommen.

Svendborg Kommune har ikke kendskab til andre forekomster af bilag IV-arter i lokalområdet. Indenfor 300 m af staldanlægget, er der dog en sø beliggende tæt på husdyrbruget og to moser beliggende nord for anlægget, hvor der potentielt kan være bilag IV-arter.

Vandhullet og de 2 moseområder er beliggende indenfor 300 m fra staldanlægget. Som nævnt har Svendborg Kommune ikke kendskab til om naturområderne er ynglelokaliteter for springfrø eller stor vandsalamander. De 2 af moseområder ligger meget tæt på 300 m-grænsen for, hvor ammoniakudledningen fra husdyrbruget ikke kan skilles fra den diffuse forurening. Det tredje

---

⁶ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

⁷ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bek nr BEK nr 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen).

vandhul er stærkt tilgroede og omgivet af træer, og vurderes derfor at have lav egnethed som ynglested for padder, da de foretrækker lysåbne vandhuller. Af samme grund vurderer Svendborg Kommune, at produktionsudvidelsen ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning af eventuelle bilag IV-arter i det nærmeste vandhul og de to moseområder.

Hasselmus lever i småskove, beplantninger og levende hegn og flagermus yngler og overvintrer fortrinsvis i hule træer eller gamle bygninger, og søger bl.a. føde langs skovbryn og levende hegn. Med det ansøgte ændres eller fjernes der ikke træer eller småbeplantning, der kan være levested for hasselmus. Med hensyn til de nævnte flagermus, så er der ikke planlagt at rive bygninger ned eller at fælde eksisterende træer der kan være bosteder for flagermusene.

Markfirben kan forekomme i områder, især i nærheden af skovene. Markfirben foretrækker sandede soleksponerede levesteder, eksempelvis markkanter, sten- og jorddiger og skovveje. Der ændres ikke på sten- eller jorddiger eller i markdriften i forbindelse med det ansøgte.

Klokkefrø lever i lysåbne rene vandhuller, og er udpegningsgrundlag i Natura 2000-område Nr. 118 Søer ved Tårup og Klintholm og nr. 127 Sydfynske Øhav. Der ændres ikke på lysåben vandhuller med det ansøgte.

Udvaskningen af næringssalte, inkl. bidraget fra landbruget, er med til at forringe havmiljøets tilstand og derved påvirke Bilag IV-arten marsvin. Marsvin, der er udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 116 Centrale Storebælt og Vresen, lever og yngler i de indre danske farvande, herunder også i Langelandssund og Det Sydfynske Øhav. I forbindelse med dette projekt, sker der ingen ændringer i markdriften, hvorfra udvaskningen af næringssalte kan forekomme. Det er vurderet at indeværende projekt ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter har en væsentlig betydning for marsvinets bevaringsstatus i det nærliggende Natura 2000-område.

Alle padder og krybdyr, og alle orkidéarter er desuden fredede i Danmark. Svendborg Kommune har ikke kendskab til fredede eller rødlistede arter i området.

Områdets mange småbiotoper: sten- og jorddiger, småskove, levende hegn og små udyrkede markarealer, er meget vigtige for agerlandets dyre- og planteliv. De fungerer som ledelinjer, yngle-, raste- og overvintringssted for områdets bilag IV-arter og fredede arter. Kommunen vurderer dog, at da der er tale om en fortsættelse af markdriften, vil småbiotopernes funktion være uændret.

Samlet konklusion

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at den ansøgte udvidelse af produktionsarealet på ejendommen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for områdets særligt beskyttede arter. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til områdets særligt beskyttede arter.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtmission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og udbringning primært reguleres ved generelle regler om overdækning af gyllebeholdere og oplag af fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen⁸,

---

⁸ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen), BEK nr. 2243 af 29. november 2021.

samt om tidspunkter, arealer og udbringningsmetoder, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen⁹.

Lugtblastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes. Husdyrbruglovens genekriterier er fastlagt i forhold til enkeltboliger, samlet bebyggelse¹⁰ og lokalplanlagt boligområde m.v.¹¹ i landzone og byzone/sommerhusområde.

Ifølge husdyrbrugloven reduceres de modelberegneede geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der ligger andre husdyrbrug, der har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltliggende boliger.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model¹² og FMK-modellen¹³. Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Ansøger har beskrevet og vurderet hvor nærmeste enkeltliggende boliger, samlede bebyggelse samt byzone er beliggende. Det efterfølgende oversigtskort viser placeringen af de udpegede boliger og områder. Ansøger har valgt at udføre beregninger til flere af de omkringboende for at sikre, at lugtgenekriteriet er overholdt til dem. Der er derfor udpeget mere end én enkeltbolig og mere end én samlet bebyggelse.

---

⁹ Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen), BEK nr. 931 af 16. juli 2024.

¹⁰ Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

¹¹ Lokalplan i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

¹² Tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML-Operationelle Multi Luftforureningsmodel

¹³ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Bogøvej 33	0	FMK	120,1	120,1	220,5	Ja
 Langøvej 18	0	FMK	120,1	120,1	357,5	Ja
 Langøvej 20	0	FMK	120,1	120,1	177,2	Ja
 Langøvej 22	0	FMK	120,1	120,1	209,1	Ja
 Bogøvej 11	0	NY	360,8	360,8	3087,2	Ja
 Haugbøllevej 17	0	NY	360,8	324,7	2495,8	Ja
 Lindelse By, Lindelse	0	NY	531,6	531,6	3142,2	Ja

Svendborg Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet i forhold til lugt er overholdt. Der stilles derfor ikke vilkår til begrænsning af lugt fra husdyrbruget.

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bl.a., at der i miljøgodkendelsen skal fastsættes støjgrænser, der sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der er større end støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers oplysninger om *støjemissionen*, og Svendborg Kommunes orienterende beregning af *støjimmissionen* (støjbelastning) i de nærmeste omgivelser.

Emissionen bestemmes med udgangspunkt i oplysninger om de væsentligste støjkloder herunder placering, kildestyrke, driftstid, afskærmning mv. Immissionen bestemmes ved beregning med udgangspunkt i emission, afskærmning, afstands dæmpning mv.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkloder og fra den interne transport på ejendommen.

I vedlagte bilag 4 fremgår oplysninger om emission og beregning af immissionen.

Støjgrænser

Husdyrbruget på Bogøvej 44 er placeret i det åbne land, og afstanden til nærmeste lokalplanlagte område og byzone/sommerhusområde er væsentlig større end 1000 m. Afstanden til disse områder er så stor, at det i støj mæssig sammenhæng kun er relevant at fastsætte støjgrænser for boliger i det åbne land.

For enkeltboliger i det åbne land fastsættes normalt støjgrænser for "blandet bolig og erhverv". I det åbne land betragtes som landbrugets arbejdsområde¹⁴.

Landsbyområder ofte vil have en karakter af blandet bolig og erhverv, men i særlige tilfælde kan der fastsættes støjgrænser for "boligområde for åben og lav boligbebyggelse", hvis der er tale om mere end en håndfuld boliger, der ligger samlet jf. Referencelaboratoriets FAQ's¹⁵. Svendborg Kommune har derfor foretaget en vurdering af, hvordan nærmeste landsbyområdet skal betragtes: Der er mere end 1000 m til nærmeste landsbyområde og i støjmæssige sammenhænge, er det derfor vurderet, at det kun er relevant at sætte støjgrænser for boliger i det åbne land.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved boliger i det åbne land end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Støjemission

Ansøger har i ansøgningsmaterialet redegjort for støjemissionen ved at oplyse om de primære støjkluder og kildernes driftstid og placering. Der er tale om følgende kilder:

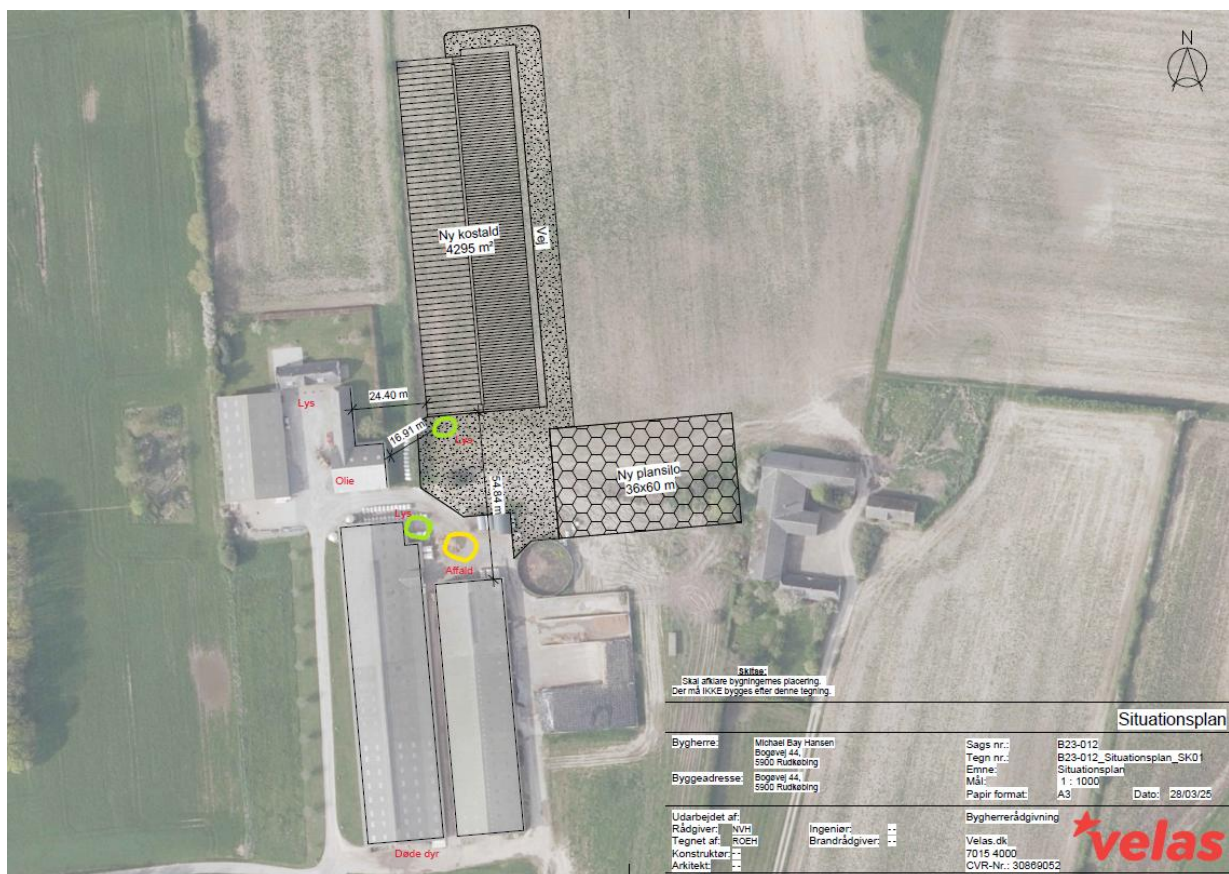
- Der er ingen støj fra ventilation, da det er en naturlig ventileret stald
- Kompressor i værksted anvendes efter behov svarende til ca. 3 timer pr. uge, og kompressor ved de to eksisterende mælketanke nord for eksisterende stald 1 samt syd for ny kostald anvendes kontinuerligt til køling af mælk.
- Ensilering ved plansiloerne, foregår en gang om året og varer i ca. en uge.
- Udfodring i staldene, sker to gange dagligt af ½ times varighed i tidsrummet 6-17.
- Foderblanding ved plansiloerne, sker dagligt af 1-2 timers varighed mellem kl. 6-16.
- Udmugning (dybstrøelse) i stald 1, ny stald og ved kalvehytterne, sker hver 14. dag og varer ca. 1 time hvert sted i dagtimerne.
- Gyllepumpning, sker ½ time dagligt i dagtimerne.

Ansøger har supplerende oplyst:

¹⁴ Vejledning fra Miljøstyrelsen. Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984

¹⁵ <https://referencelaboratoriet.dk/ufoqs/2009-02-en-kommune-spoerger-om-en-naermere-angivet-landsby-med-6-10-beboelser-er-at-betragte-som-boliger-i-det-aabne-land-eller-aaben-lav-boligbebyggelse-kommun/>

- at kølekompresserne til køling af mælk kører kortvarigt, da kun skal holde mælken nedkølet, da den bliver nedkølet ved malkebotterne inde i staldene.
- Vakuumpumpen til det eksisterende malkeanlæg (malkestald i stald 1), som der har været støjklager over, vil ikke blive brugt fremover, da malkestalden nedlægges.
- De nye malkebotter bliver primært styret via el og ikke via luft, derfor vil der kun blive brug for en mindre kompressor der er placeret inde i stalden. Kompressoren styrer lågerne og lignende småting.
- Fuldfoderet blandes nord for stald 2 for at mindske støjen til naboer og fordi den interne logistik passer bedst der – mindre transportveje. Se gul markering på figur 14.
- Der bliver fodret med kraftfoder i malkebotterne. Der bliver opsat 2 fodersiloer (tårnsiloer), hvor der bliver leveret foder i hverdagene mellem 8 og 16 i cirka 30 minutter. De bliver ikke højere end staldene. Den ene er placeret i den nordlige ende og øst for stald 1 – se grøn markering på figur 14.
- Der afhentes mælk hver anden dag fra de 2 eksisterende mælketanke, placeret ved det nordvestlige hjørne af stald 1. Der læsses i cirka 30 minutter. Mælken kan afhentes hele døgnet. Tankbilen kører i tomgang ved læsning.
- Transporter med råvarer læsser/tipper varerne af indendørs i laden.

Figur 14. Placering af støjkilder oplyst supplerende – grøn markering er fodersiloer til kraftfoder og gul markering er blandested for fuldfoder.

Svendborg kommune har vurderet at:

- Fodring i staldene ikke skal indregnes i den vejledende støjberegning, da støjen afskærmes af bygningen, hvori fodringen foregår
- Foderblanding skal ikke indgå, da det foregår afskærmet af både bygninger og plansilovægge. Foderblanding sker på pladsen nord for stald 2
- Indkøring af grovfoder til ensilering i plansiloerne vurderes ligeledes ikke at skulle indregnes, da det foregår afskærmet af omkringliggende bygninger og i en kort periode
- Anvendelse af kompressor placeret i værksted skal ikke indregnes, da kompressoren er placeret inde i bygning
- Pumpning af gylle til gyllebeholder skal ikke indregnes, da der anvendes en elektrisk pumpe, der er støjsvag
- Støj fra drift af luftrensningsenhederne skal indgå
- Kølekompressorerne skal ikke indregnes, en stor del af dens nuværende drift erstattes af mindre kompressorer, der er placeret indendørs, samt fremover skal mælken ikke nedkøles med holdes afkølet
- Omrøring af gylle i forbindelse med afhentning/udbringning ikke skal indregnes, da dette foregår afskærmet af bygninger og plansilovægge
- Udmugning skal ikke indregnes, da dette hovedsageligt foregår indendørs og den aktivitet, der ligger udendørs er afskærmet af bygninger og plansilovægge
- Aflæsning af råvarer skal ikke indgå i beregningerne, da det foregår indendørs.
- Afhentning af mælk skal indregnes, da dette foregår udendørs og ikke afskærmet

Støj fra intern transport

Intern transport kan også bidrage til støjbelastningen i omgivelserne. I den konkrete ansøgning vil den interne transport primært forårsages af transportere, der kører til og fra ejendommen med dyr, gylle, foder m.v. I hverdagene kan der i gennemsnit forventes ca. 2 transportere – mens der ved gylleudkørsel i foråret kan forekomme 20-30 transportere om dagen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdagen vil være uden betydning for den samlede støjbelastning fra husdyrbruget. Støj fra intern transport indregnes derfor ikke i den vejledende støjberegning.

Støj fra dyrehold

Klagenævnet¹⁶ har redegjort for, at der med henvisning til Miljøstyrelsens vejledninger ikke er vejledende støjgrænser for dyrehold, og at støj fra dyr mest hensigtsmæssigt reguleres i forhold til placering og afstand til de omkringboende eller ved at begrænse tidspunktet for støjpåvirkningen. For husdyrbruget på Bogøvej 44 reduceres dyreholdet i stald 1 og stald 2 lukkes. Det reducerer støjen fra dyreholdet i forhold til den eksisterende drift for de nærmest omkringboende. Umiddelbart er det Svendborg Kommunes vurdering, at afstanden til nærmeste bolig sikrer, at der ikke opstår væsentlige støjgener i forbindelse med ind- og udlevering af dyr, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til begrænsning af støj fra dyreholdet. Svendborg

---

¹⁶ Sag 19/05023 af 25. januar 2021, [Afgørelse \(naevneneshus.dk\)](http://naevneneshus.dk)

Kommune vurderer dog, at der skal fastsættes et generelt vilkår om, at dyreholdet ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Fodring af dyrene foregår inden i selve staldbygningerne fremover i forhold til den nuværende drift, hvor foderbordet er placeret udendørs. Kørslen foregår i en relativ kort tidsmæssig periode og bygningen skærmer for lydbidraget. Svendborg Kommune vurderer at støjbidrag fra kørsel indendørs i bygningerne bidrager med så lille et støjbidrag, at det ikke skal indgå i den vejledende støjberegning.

Kompressorer

Ansøger har beskrevet, at der er en række kompressorer på husdyrbruget.

En kompressor i værksted, som anvendes efter behov, svarende til ca. 3 timer pr. uge, og 2 stk. Svendborg Kommune vurderer at der ikke skal beregnes støjbidrag fra kompressor i værksted, idet den anvendes efter behov og dette vurderes at være kortvarigt, samt det forhold at kompressoren er placeret indendørs i bygning.

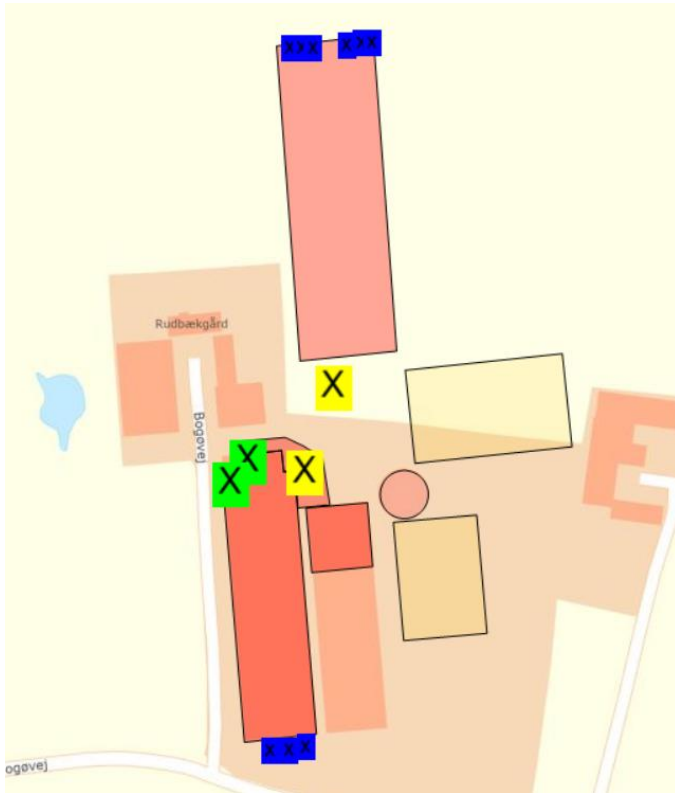
Derudover er der kølekompressorer placeret nord for stald 1 ved de to eksisterende mælketanke. I den eksisterende drift er der en malkestald og kompressorerne køler først mælken, hvorefter kompressorerne holder mælken kold indtil afhentning. I den ansøgte drift tages malkestalden ud af drift og erstattes af malkerobotter. I kombination med malkerobotterne er der kompressorer, der køler mælken, og åbner/lukker låger osv. Disse kompressorer er placeret inde i staldbygningen. De eksisterende kompressorer på mælketankene skal fremadrettet kun holde mælken afkølet indtil afhentning, og driftstiden og støjbidraget er dermed kraftigt reduceret. Det vurderes derfor, at støj herfra ikke er væsentlig og ikke skal indregnes i den vejledende støjberegning.

Gyllepumpning

Gyllepumpning sker fra stald 1 og stald 2 og fra fortank. Ansøger har beskrevet at der pumpes ca. ½ time daglig i dagtimerne. Der anvendes en elektrisk pumpe. Elektriske pumper er støjsvage og med pumpens placering, afstand til naboer og elektriske drift, vurderer Svendborg Kommune at lydbidraget er irrelevant i forhold til en vejledende støjberegning.

Støjklider

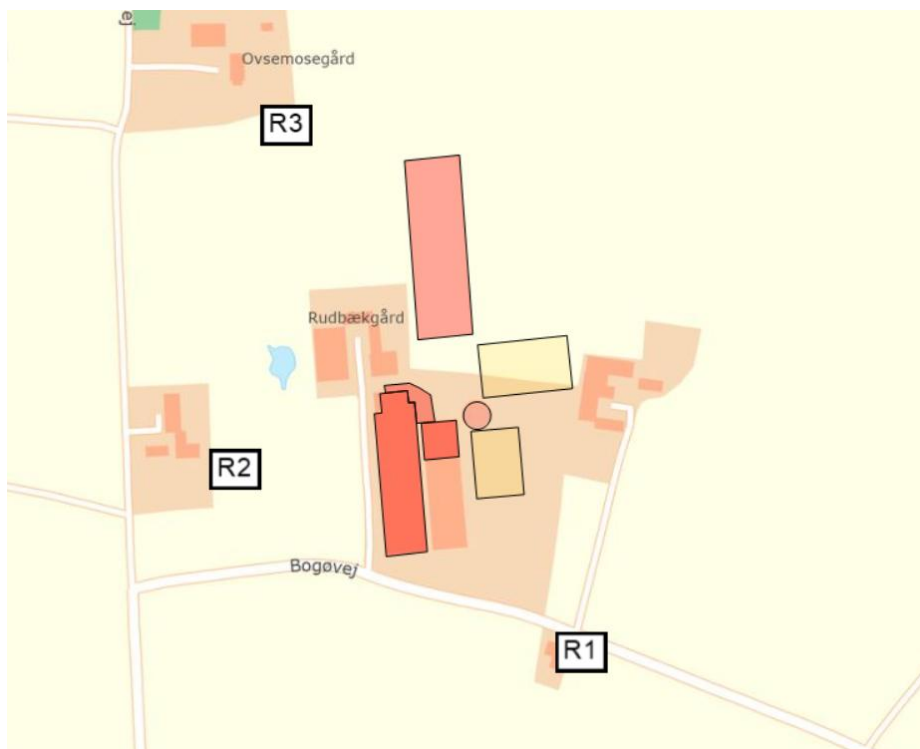
Med baggrund i ovenstående betragtninger vurderer Svendborg Kommune, at der skal beregnes støj fra luftrenseenheder ved den nye stald, indblæsning af kraftfoder samt afhentning af mælk. Placeringen af kilderne fremgår af det efterfølgende oversigtskort.

Figur 15. Placering af støjkilder. Gul markering er fodersiloer til kraftfoder, grøn markering er mælketanke, blå markering er luftrensere.

Støj-immission

Med udgangspunkt i de væsentligste støjkilder, placeringen og driften af disse har Svendborg Kommune gennemført en orienterende beregning af støjbelastningen i de punkter, der fremgår ved adresserne Bogøvej 33 (kaldet R1 i den vejledende støjberegning), Langøvej 20 (kaldet R2) og Langøvej 22 (kaldet R3), som fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 16. Nabobebyggelser hvor der er foretaget støjberegninger til.

Beregning

Beregningen er gennemført med Svendborg Kommunes støjberegningsværktøj, der er udarbejdet af det tidligere Grontmij/Carl Bro, som akkrediteret støjrådgiver. Beregningen anvender den fælles nordiske beregningsmetode og tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledninger for beregning af støj¹⁷.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at den gennemførte beregning af anlæggets støjbelastning i omgivelserne kan sidestilles med en orienterende støjmåling. Beregningen kan derfor udelukkende anvendes til at vurdere, om der er behov for en egentlig støjdokumentation "Miljømåling – ekstern støj" efter gældende bekendtgørelser og Miljøstyrelsens gældende vejledninger. En sådan dokumentation kan udelades, hvis det med stor sandsynlighed kan fastslås, at de fastsatte støjgrænser overholdes.

---

¹⁷ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og vejledning nr. 5/1993

Beregningsforudsætninger fremgår af vedlagte bilag 4 og resultatet af den gennemførte beregning fremgår af den efterfølgende tabel:

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Bogøvej 33	33 (36)	33 (36)	33 (36)
R2	Langøvej 20	22 (25)	31 (34)	34 (37)
R3	Langøvej 22	34 (37)	34 (37)	34 (37)

Det skønnes, at beregningerne generelt er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A) i regneprogrammet. Idet der er datablad på den primære støjkilde fra luftrenserene, vurderer Svendborg Kommune at usikkerheden kan estimeres til 3dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes – og at en egentlig støjdokumentation kan undlades - skal resultatet plus usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser. Tal i parentes angiver beregningsresultatet plus usikkerheden.

Under hensyntagen til usikkerheden på beregningerne fremgår det, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed kan overholdes. Svendborg Kommune vurderer derfor, at der ikke skal fastsættes særlige vilkår til begrænsning af støjen fra husdyrproduktionen. Dog stilles der et generelt vilkår om, at Svendborg Kommune – hvis det vurderes at være nødvendigt – kan bede om at få gennemført en egentlig dokumentation af støjbelastningen – dog højst én gang årligt.

Konklusion

Det er Svendborg Kommunes samlede vurdering, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, når de tiltag, der begrænser støjbelastningen fra husdyrbruget, etableres/iværksættes – og der stilles derfor vilkår i overensstemmelse hermed.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der derudover skal stilles et generelt vilkår om, at hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

- Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
- Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
- Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinjer.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Rystelser

Ansøger har beskrevet, at der ikke ændres i typen af aktiviteter på ejendommen, og at der derfor ikke sker øgede rystelser fra ejendommen.

Svendborg Kommunes vurdering

Landbrug anvender generelt ikke maskiner, der giver anledning til rystelser og vibrationer, som kan give væsentlige gener. Nærmeste omkringboende er beliggende mere end 100 m fra det ansøgte. Svendborg Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener i form af rystelser.

Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt og støv. Lugtgener vil oftest forekomme ved kørsel med flydende husdyrgødning. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer. Støjgener er behandlet i afsnittet om støj.

Ansøger har afgivet følgende oplysninger om antallet af transporter til og fra ejendommen:

Transporttype	Nudrift		Ansøgt		
	Antal transporter pr. år	Tidspunkt på døgn	Antal transporter pr. år	Tidspunkt pr. døgn	Periode på år
Lastbil					
Indkøbt foder	18	Dagtimerne	18	Dagtimerne	Hele året
Dyr til slagt	12	Dagtimerne	12	Dagtimerne	Hele året
Afhentning af mælk	182	Hele døgnet	182	Hele døgnet	Hele året
Gylle til biogas	0	Dagtimerne	100	Dagtimerne	Hele året
Dybstrøelse til biogas	4	Dagtimerne	24	Dagtimerne	Hele året
DAKA	20	Dagtimerne	20	Dagtimerne	Hele året
Brændstof, olie m.m.	3	Dagtimerne	3	Dagtimerne	Hele året
Handelsvarer	12	Dagtimerne	12	Dagtimerne	Hele året
Traktor					
Halm hjem fra markarealer	12	Dagtimer samt aften og nattetimer	20	Dagtimer samt aften og nattetimer	Høst
Grovfoder hjem fra markarealer	280	Dagtimer samt aften og nattetimer	600	Dagtimer samt aften og nattetimer	Høst
Dyr ind/ud	24	Dagtimerne	24	Dagtimerne	Hele året
Udbringning af gylle	225	Dagtimer samt aften	400	Dagtimer samt aften	Forår/ Efterår

Flytning af gylle		og nattetimer		og nattetimer	Hele året
		Dagtimerne		Dagtimerne	
Total	792		1.415		

Svendborg Kommunes vurdering

Ansøger har redegjort for det forventede antal transporter til og fra Bogøvej 44 som beskrevet i tabellen. I gennemsnit ca. 3,9 transport pr. dag, men reelt færre det meste af året, da gyllekørsel og produktion af grovfoder og halm er koncentreret i kortere perioder. Gylleudbringning sker i forår/efterår og halm køres ind i juli/august.

Der er to indkørsler til ejendommen, som dog ligger relativt tæt. Indkørslerne ligger med en afstand på ca. 70 m. Det er primært indkørslen mod vest, der anvendes. Nærmeste nabo i forhold til tilkørselsvej er Bogøvej 33. Bogøvej 33 er placeret skråt overfor den indkørsel der ligger længst mod øst og afstanden er ca. 40 m. I forhold til støj og støv vurderes det ikke at være relevant at stille vilkår til anvendelse af til- og fra-kørselsvej.

Antallet af transporter, som ikke er sæsonbetonet, svarer til ca. 2,2 transport om dagen. Der er tale om et ret begrænset antal transporter. Svendborg Kommune vurderer at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende. Vurderingen er baseret på antallet og karakteren af transporter, at husdyrbruget er placeret i landzonen og at kørselsrelaterede aktiviteter på bedriften ligger i en afstand af 100 m fra nærmeste omboende.

Støv

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med intern transport samt håndtering af foder og strøelse/halm. Det er beskrevet i ansøgningsmaterialet, at foder blandes ved plansiloerne. Fodring i stald 1 foregår i den eksisterende drift via udvendigt foderbord. Det ændres med det ansøgte til at fodring vil ske indendørs. Samtidig reduceres staldarealet med dybstrøelse, som dermed reducerer mængden af halm, der skal anvendes. Fodring i den nye stald vil foregå indendørs.

Svendborg Kommune vurderer, på baggrund af ansøgers oplysninger, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener.

Svendborg Kommune stiller følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle støvgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Lys

Ansøger har beskrevet at der er en udendørs lyskilde ved tankrummet, som er placeret ved den nordlige gavl af de eksisterende stalde. Der vil blive opsat udendørs belysning i den sydlige ende af den nye stald. Lyset blive styret manuelt.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning samt afstand til nærmeste naboer på minimum 100 m og beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Svendborg Kommune fastsætter følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle lysgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.*
- *Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Skadedyr

Skadedyr, der kan forekomme i tilknytning til husdyrbrug, vil oftest være flue, rotter og mus.

Ansøger har i ansøgningsmaterialet beskrevet, at skadedyr forebygges og bekæmpes på følgende måde:

- Der holdes rent og ryddeligt
- Gødnings- og foder-rester fjernes løbende
- Bekæmpelse sker efter gældende retningslinjer

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en god gødningshåndtering, og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Der er tidligere fastsat vilkår om rengøring, der skal sikre, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Forebyggelse af rotter og mus sker b.la. ved at sikre, at der hvor foder håndteres og opbevares skal der renholdes og vedligeholdes, og der stilles vilkår herom. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr skal tage udgangspunkt i de nyeste retningslinjer fra Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrlaboratorium, og der stilles vilkår herom.

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgers tiltag til forebyggelse og bekæmpelse er i overensstemmelse med retningslinjerne.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.*
- *Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).*

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Ved godkendelse af en husdyrproduktion, skal det sikres, at produktionen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af bl.a. jord, grundvand og overfladevand.

I den sammenhæng er det Svendborg Kommunes vurdering, at særligt opbevaring og håndtering af husdyrgødning, olieholdige produkter, kemikalier samt håndtering af spildevand er miljøparametre, der kan have betydning for påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand. I det efterfølgende vurderes disse parametre i forhold til mulig påvirkning, og om der skal fastsættes vilkår til driften.

Anvendelse af farlige stoffer

Opbevaring og håndtering af olie, olieholdige produkter samt kemikalier kan udgøre en risiko for forurening af jord, grundvand mv.

Det vurderes i det efterfølgende, om der skal fastsættes vilkår til opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier.

Olie og olieholdige produkter

Ansøger har oplyst at diesel opbevares i plasttank. I forbindelse med kommunes miljøtilsyn er det konstateret at tanken er placeret på fast bund uden afløb.

Langeland Kommune har vedtaget retningslinjer for, hvordan olietanke og tankpladser skal indrettes – se vedlagte bilag 3. Formålet med retningslinjerne er at beskytte jord og grundvand mod forurening med olie. Det fremgår af retningslinjerne, at disse gælder ved nyetablering og udskiftning af tanke og tankpladser. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ved ændringer af tanke og tankpladser f.eks. flytning af en tank, støbning af nyt gulv mv. skal tank og tankpladsen indrettes i overensstemmelse med de retningslinjer, der er gældende på tidspunktet for ændringen. Der stilles vilkår herom.

Ansøger har redegjort for, at der på husdyrbruget er en eksisterende plasttank på 5.000 liter. Tanken er placeret indendørs i bygning. Tanken opfylder ikke kravene i de nugældende retningslinjer for indretning af tankpladser.

Opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter, skal foregå på en måde, så forurening af jord og grundvand undgås. Derfor stilles der vilkår om, at opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter skal ske i kar/beholdere, der kan rumme indholdet af den største beholder. Hvis rummet er indrettet med opkanter eller lignende, som forhindrer, at et eventuelt oliespild forurener jord eller grundvand – kan dette erstatte opbevaringen i en ekstra beholder. Der, hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres, skal der være overdækket, og belægningen skal være vanskelig gennemtrængelig for olie og uden afløb. Endelig skal der forefindes opsugningsmateriale, og et eventuelt spild skal straks opsamles og bortskaffes som farligt affald.

Fastsættelse af vilkår

- Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Langeland kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.
- Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieholdige produkter skal:
  - opbevares i et kar/beholder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.
  - være overdækket
  - placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.
- Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald sammen med opsugningsmaterialet.

Kemikalier

Ansøger har oplyst at kemikalier opbevares i aflåst rum med støbt opkant, så eventuelt spild ikke ledes til afløb.

Opbevaring af bekæmpelsesmidler, rester herfra samt tom emballage skal følge reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler¹⁸.

Det valgte system Lely Sphere indbefatter opbevaring og brug af svovlsyre.

Med hensyn til vurdering af syremængder fra Lely Sphere, så oplyses det i teknologibladet, at skrubbemodules filter overrisles med cirka 4 m³ syreopløsning pr. time. Det oplyste syreforbrug er, at luftrensaneanlæggene anvender cirka 1,2 m³ koncentreret svovlsyre (96 %) pr. 100 køer om året. Ansøger har oplyst at der er 545 køer i spaltstald svarende til 1,2 m³ syre x 5,45 i alt 6,5 m² syre om året.

Syren leveres i palletanke (se bilag 5) med 1 m³. Syren er enten opbevaret på lager i kemikalierummet eller er placeret ved luftrensere. Svendborg Kommune vurderer de udendørs placerede palletanke skal sikres mod påkørsel idet de er placeret ved enden af staldene, hvor der køres med foder og lignende. Der stilles vilkår omkring dette. Desuden stilles der vilkår om tæt underlag med baggrund i nedenstående:

De generelle regler fastsætter ikke regler om belægning. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at en forudsætning for, at der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand er, at kemikalier opbevares på en tæt belægning, og at der ikke er risiko for spild til afløb mv.

---

¹⁸ Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler, BEK nr. 1569 af 19. december 2022 med senere ændringer (bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen).

Fastsættelse af vilkår

- *Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb der ikke leder til gylletank, jord, overfladevand og grundvand.*
- *Udendørs placerede palletanke med svovlsyre skal sikres mod påkørsel.*

Affald

Husdyrproduktionen er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen¹⁹, og af Langeland Kommunes gældende Regulativ for erhvervsaffald. Erhvervsaffald fra husdyrbruget skal håndteres i overensstemmelse med erhvervsaffaldsregulativet. Erhvervsaffaldsregulativet fastsætter regler for sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr²⁰, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Husdyrbruget skal til hver en tid efterleve gældende affaldsregulativ og lovgivning.

Svendborg Kommune vurderer, at opbevaringen af affald skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne, og der stilles vilkår om dette.

Medicin

Ansøger har oplyst, at medicinsk affald bortskaffes til apotek. I forbindelse med kommunens tilsyn er det oplyst, at medicin bortskaffes til kommunal genbrugsplads.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring og håndtering af medicin.

Fastsættelse af vilkår:

- *Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.*

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning.

I forbindelse med denne godkendelse gennemføres der en vurdering af, om gældende regler kan overholdes for så vidt angår opbevaringskapacitet i gyllebeholder og opbevaringsmuligheder for fast husdyrgødning, idet manglende opbevaringskapacitet kan medføre risiko for uheld og dermed forurening af jord, grundvand mv.

---

¹⁹ Bekendtgørelse om affald. BEK nr 1749 af 30. december 2024 (Affaldsbekendtgørelsen).

²⁰ Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, BEK nr. 558 af 1. juni 2011.

Desuden foretages der en vurdering af risikoen for forurening af jord og grundvand ved håndtering af gylle.

Håndtering af gylle og dybstrøelse

I den eksisterende stald, hvor gulvtypen laves om fra dybstrøelsesstald til sengestald med spalter (kanal og linespil), vil en del af husdyrgødningen ændres fra fast husdyrgødning til flydende husdyrgødning. Den nye stald etableres også med både sengestald med spalter og en mindre del med dybstrøelse. Gylle håndteres i forbindelse med tømning af gyllekanaler, hvor gyllen pumpes til fortank og eventuelt herfra til gyllebeholder enten direkte eller som returware fra biogasanlæg.

Ansøger har beskrevet at stalde med dybstrøelse muges ud med maskiner hver anden uge.

Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Ansøger har redegjort for følgende årlig gødningsproduktion og opbevaringskapacitet:

Gødningstype	Mængde Inkl. regnvand, spildevand mv.	Opbevaring	Opbevarings- kapacitet m ³
Gylle	14.640 t	Gyllebeholder Bogøvej 44	1.400
		Gyllebeholdere anden ejendom	1.960
		Gyllekanaler	1.900
Dybstrøelse	1.268 t	Møddingsplads på anden ejendom eller biogasanlæg	-

Flydende husdyrgødning

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet for gylle svarer til mindst 6 måneder – tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil dog normalt svare til 9 måneder, medmindre kvæget går ude i sommerhalvåret, hvor kravet reduceres til 7 måneders opbevaringskapacitet. Kravet kan fraviges, hvis der laves skriftlige aftaler af mindst 5 års varighed.

Ansøger har redegjort for opbevaringskapaciteten i ansøgningsmaterialet. Husdyrproduktionen har en samlet opbevaringskapacitet svarende til ca. 4,3 måneder. Ansøger har beskrevet at øvrig nødvendig opbevaringskapacitet vil blive etableret eller lejet på andre ejendomme eller afsat til biogasanlæg. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal laves skriftlige aftaler om afsætning af flydende husdyrgødning.

Fast husdyrgødning

Ansøger har beskrevet at dybstrøelsen afsættes til biogasanlæg, opbevares på anden ejendom med møddingsplads eller køres i markstak efter reglerne.

Fast husdyrgødning skal være komposteret og have en tørstofprocent på minimum 30 % inden det må placeres i markstak. Det opnås ved at muge ud maksimalt 2-3 gange om året, eller opbevare den faste husdyrgødning på møddingsplads enten inden udspreddning eller det kan lægges i markstak. Alternativt kan den faste husdyrgødning afsættes til biogasanlæg. Da det er beskrevet, at fast husdyrgødning leveres til biogasanlæg, er der tilnærmet ubegrænset opbevaringskapacitet.

Svendborg Kommunes vurdering:

Svendborg Kommune vurderer at der skal anvendes en del vand til drift af luftrenseanlæg og gødningsrobotter (der anvendes ca. 10 m³ vand pr. udsugningsenhed pr. år, og ca. 4 liter vand pr. m² spaltegulv pr. dag som renses af gødningsrobot) svarende til ca. 5.100 m³ vand ud over den beregnede forventede mængde flydende husdyrgødning. Det giver en reel opbevaringskapacitet på 3,2 måneder.

Svendborg Kommune vurderer at der vil være tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rådighed for både dybstrøelsen og den flydende husdyrgødning, hvis der leveres til biogasanlæg, etableres ny gyllebeholder eller lejes beholdere på andre ejendomme. Svendborg Kommune er tilsynsmyndighed på reglerne om tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Reglerne vil derfor blive fulgt op i forbindelse med de lovpligtige regelmæssige miljøtilsyn.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal laves en skriftlig aftale på afsætning af fast og flydende husdyrgødning jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. I gældende bekendtgørelse er der, jf. § 10 stk. 2 krav om 5-årige aftaler. Der vil derved skulle forelægges 5-årige aftaler om levering til biogasanlægget, og beskrivelse af returnmængder, hvor ejer af Bogøvej 44 skal gøre rede for opbevaringskapaciteten.

Det er Svendborg Kommunes vurdering at de generelle regler er tilstrækkelige i forhold til at beskytte jord og grundvand i forhold til opbevaringskapaciteten og Svendborg Kommune har derfor ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår.

Fastsættelse af vilkår

- Påfyldning og afhentning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen. Hvis der er risiko for spild, skal der være etableret fast bund og afløb til gyllesystemet. Afløbet skal være dimensioneret således, at større spild kan opsamles.

Spildevand

Ansøger har redegjort for produktionen, mængden samt bortledning af spildevand. Oplysningerne fremgår af den efterfølgende tabel:

Spildevand/restvand

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilagepladser	31x44=1364	Uændret
Ny ensilageplads		34,7x58,5 = 2030
Kalveplads	12x30=360	Uændret
Mødding	5x5=25	Tages ud af brug

Anslåede mængder af restvand (regnvandsmængder beregnet som 0,7 m³ pr m²):

Restvandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	10	10	Gyllebeholder
Regnvand fra ensilageplads	1300	0	Udsprinkles
Regnvand fra kalvepladser	210	210	Gyllebeholder
Mødding	17,5	0	Gyllebeholder

Regnvand fra den eksisterende og den nye ensilageplads samles i tæt opsamlingsbeholder og udsprinkles. Denne beholder etableres i tilknytning til ensilagepladserne. Regnvand fra kalvepladsen føres til gyllebeholder. Ansøger har supplerende oplyst, at der anvendes den eksisterende beholder på 100 m³ til opsamling af restvand. Den kan opbevare regnvand i 14 dage. I perioder, hvor der ikke kan udsprinkles vil regnvand føres til gyllebeholder. Dimensionering af udsprinklingsanlæg udføres i henhold til landbrugets byggeblad om Udenomsfaciliteter, Udsprinkling af ensilagesaft og restvand, arkiv nr 103.09-05 af 20.09.2012.

Ansøger har supplerende oplyst, at der er en vaskeplads placeret syd for maskinhuset. Pladsen er med fast bund og afløb til opsamlingsbeholder (tidligere ajlebeholder). Der stilles vilkår til vaskepladsen.

Regnvandet håndteres og udbringes dermed i overensstemmelse med gældende regler. Ansøger har beskrevet at regnvand fra tagarealet af den nye stald vil blive ledt til faskine, nedsivning eller nedsives via regnbæd. Der skal søges tilladelse (§ 19 tilladelse) hertil i forbindelse med byggeansøgningen hos Langeland Kommune.

Der gøres opmærksom på, at også opbevaringskapacitet til regnvand, opsamlet på de to ensilagepladser, skal være tilstrækkelig til, at udspreddning kan ske i overensstemmelse med gødningsanvendelsesbekendtgørelsens regler, hvor det skal kunne leve op til definitionen for restvand.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de generelle regler omkring restvand i hhv. husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at jord, grundvand og overfladevand ikke påvirkes væsentligt for så vidt angår denne type af spildevand.

Fastsættelse af vilkår:

- *Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.*

Forebyggelse og begrænsning ved uheld

Ansøger har redegjort for risikoen for uheld og forebyggelse og håndtering heraf. Se ansøgningsmaterialet i bilag 1.

Svendborg Kommunes vurdering

Husdyrbrug vurderes generelt ikke at være risikobetonet virksomhed. Svendborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har beskrevet risici, forebyggelse og håndtering af eventuelle uheld tilstrækkeligt.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for egenkontrol i ansøgningsmaterialet.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg kommune vurderer, at det er beskrevet fyldestgørende. Der er i denne godkendelse stillet vilkår, der er omfattet af krav om egenkontrol. Egenkontrollvilkårene er fastsat under de relevante afsnit, og omfatter blandt andet:

- Drift af miljøteknologien Lely Sphere
- Skader på den faste overdækning af gyllebeholderen

Offentlig høring

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgningen efter husdyrbruglovens § 16 b om tilladelse til udvidelse af produktionsarealet og etablering af ny stald og plansilo på Bogøvej 44, 5900 Rudkøbing ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet, og ansøgningen er derfor ikke omfattet af husdyrbruglovens regler om udvidet offentlighed, men skal køre efter den almindelige høringsprocedure (jf. husdyrbruglovens § 56).

Der er derfor gennemført en høring af ejere og lejere af boliger, der ligger indenfor 532 m fra husdyranlægget samt ejere af tilstødende matrikler, samt Langeland Kommune.

Høringen er gennemført i perioden fra 8. januar til 23. januar 2026. Der er indkommet 12 høringssvar, se bilag 6.

Et udkast til afgørelse har været forelagt ansøger og dennes konsulent.

Svendborg Kommune har gennemarbejdet de indkomne høringssvar og bemærkningerne fremgår af bilag 6.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændring af Svendborg Kommunes samlede vurdering af, at godkendelse af husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af landskabelige værdier, natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, jord, grundvand og overfladevand, og lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ansøger har redegjort for at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i staldindretning, anvendelse af teknologi i staldanlægget, overdækning af gyllebeholder samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel miljøpåvirkning.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at det miljøgodkendte husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

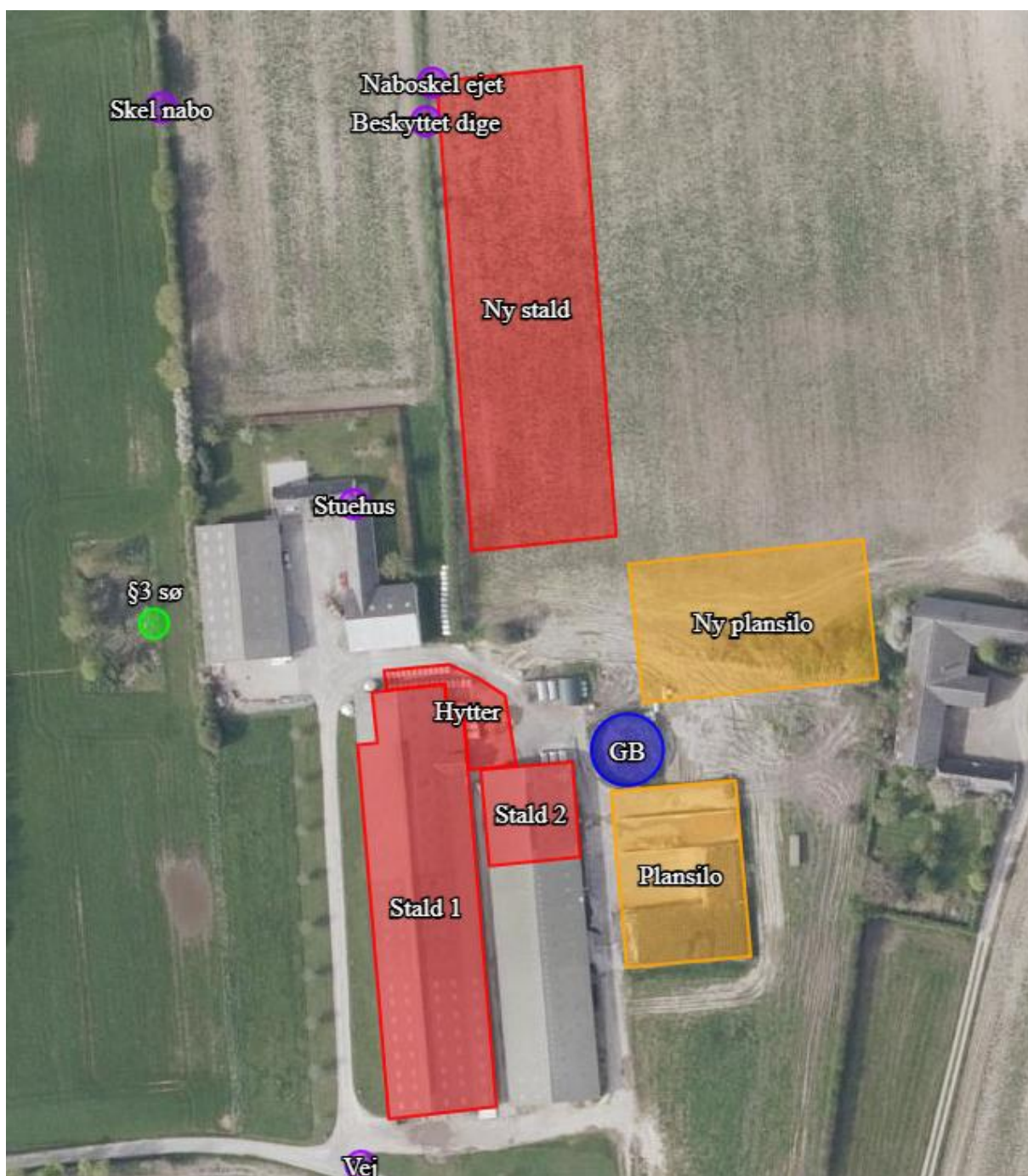
BILAG

- Bilag 1. Ansøgningsmateriale
- Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger
- Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer (februar 2020)
- Bilag 4. Støj
- Bilag 5. Datablad Lely Sphere N-capture
- Bilag 6. Svendborg og Langeland Kommunes behandling af høringssvarene.

Bilag 1. Ansøgningsmateriale

Se vedlagte ansøgning.

Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger

Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer

Teknik og Miljø

LANGELAND
KOMMUNE

1. udgave

10. december 2020

Retningslinjer for indretning af tankpladser

Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg.

Hvorfor retningslinjer?

- Formålet med retningslinjerne er, at beskytte jord og grundvand mod forurening af olieprodukter.
- Retningslinjerne gælder for nyetablering af tankpladser, samt ved udskiftning af tanke på tankpladser.

Indretning af diesel- og benzintanke

- Tanke skal placeres på en plan og tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale.
- Tanke skal være overdækket og placeres i et kar eller lignende, der som minimum kan rumme hele tankens volumen.
- Overdækning og placering i kar eller lignende kan undlades, hvis der fra opsamlingskarret/tankpladsen er etableret afløb til offentligt spildevandssystem inkl. sandfang og olieudskiller med tilstrækkelig kapacitet til at kunne håndtere hele tankens volumen.
- Tanke skal være sikret mod påkørsel f.eks. ved pullert/bøjler.
- Der skal være påmonteret en brudventil (breakaway valve) mellem tank og slange. Denne anordning sikrer, at slangen knækker ved kraftige ryk, og at tanken dermed ikke vælter. Samtidig lukker ventilen straks for udpumpning af diesel.
- Brudventil kan undlades ved tanke med håndpumpe og tanke, hvor tankpistolen ikke kan fastlåses.
- Udluftningsrør og påfyldningsstuds skal placeres indenfor opsamlingskarret.
- Hvis påfyldningsslangen kan nå udenfor tankpladsens belægning, skal der anvendes spildbakke ved påfyldningen.

Indretning af tankpladsen

- En tankplads skal være indrettet med tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale. En sten- eller flisebelægning er *ikke* at betragte som en tæt belægning.
- Tankpladsen skal være dimensioneret til tung trafik.
- Tankpladser skal være indrettet med fald mod afløb alternativt skal der anvendes spildbakke ved tankning.
- Ved tankpladsen skal der findes opsugningsmateriale i form af kattegrus eller lignende, og et spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
- For udendørs tankpladser gælder, at der ikke må kunne løbe vand til pladsen fra tage, eller fra det omkringliggende terræn.

Indretning af afløb

- Afløb fra tankpladsen skal via sandfang og olieudskiller ledes til spildevandssystemet. Alternativt kan afløbet ledes direkte til anden beholder f.eks. gyllebeholder.
- Sandfang og olieudskiller skal dimensioneres i forhold til tankpladsens samlede areal og tankens volumen.

Vær opmærksom på at:

- Tankanlæg er omfattet af reglerne i Miljøministeriets Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (olietanksbekendtgørelsen).
- Afløb og udskilleranlæg skal indrettes efter gældende norm for afløbsinstallationer og rørcenteranvisning fra Teknologisk Institut.
- Olieudskiller og sandfang skal være tilmeldt den kommunale tømningsordning og udledning af spildevand kræver spildevandstilladelse fra Langeland Kommune.
- Ved etablering af tanke, skal det sikres, at gældende afstandskrav til f.eks. brønde og vandindvindinger kan overholdes, spørg Langeland Kommune.
- Bestemmelser i Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter, og Olie-tankbekendtgørelsen, kan stille skærpede krav til etableringen, for at sikre jord og grundvand mod spild.
- Brandmyndigheden skal godkende indendørs tankanlæg over 6.000 liter.
- Opstilling af benzintanke skal som regel altid godkendes af brandmyndighederne, spørg Langeland Kommune.
- Tanke skal altid anmeldes til Langeland Kommune – læs mere på kommunens hjemmeside www.langelandkommune.dk

Vedtaget i Trafik-, Teknik- og Miljøudvalget 16. november 2020.

Bilag 4. Støj

Kildestyrker

Der er i beregningerne anvendt følgende kildestyrker, driftstider og betingelser for kilderne (se vurdering i afsnit om støj):

Nr.	Støjkilde	Kildestyrke dB(A)	Bemærkning
1	3 stk. Lely luftrenseenheder	81 ²¹	Datablad fra Lely Sphere N-Capture, 76 dB(A) – se bilag 5
2	6 stk. Lely luftrenseenheder	84 ²²	Datablad fra Lely Sphere N-Capture, 76 dB(A) – se bilag 5
3	Indblæsning af foder	99	Indblæsning drives af en lastbil med lave omdrejninger. Data fra støjmåling af lastbil med ca. 1000 omdrejninger anvendes. Gennemført af tidligere Grøntmij/Carl Bro i november 2010 for Svendborg Kommune.
4	Afhentning af mælk	86	Lastbil i tomgang, Rapport nr. 21, Miljøstyrelsens referencelaboratorium, støj fra lastbiler, målinger 2008

Driftstid

Ansøger har redegjort for følgende driftstider:

	Støjkilde	Ansøgt			
		Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Placering	Bemærkning
1	3 stk. Lely luftrenseenheder	24 t	Dagligt i 12 mdr	Syd for stald 1	
2	6 stk. Lely luftrenseenheder	24 t	Dagligt i 12 mdr	Nord for ny stald	
3	Indblæsning af foder	30 minutter	Efter behov	Tårnsilo placeret syd for ny stald og tårnsilo placeret nord for stald 1	Indblæsning foregår vha. lastbil med lavt omdrejningstal
4	Afhentning af mælk	30 minutter	Hver anden dag	Nordøstlige hjørne af stald 1	Afhentning foregår vha. lastbil i tomgang

²¹ I alt 3 enheder, hvilket giver en kildestyrke på $76\text{dB(A)} + 5\text{ dB(A)} = 81\text{ dB(A)}$

²² I alt 6 enheder, hvilket giver en kildestyrke på $76\text{ dB(A)} + 8\text{ dB(A)} = 84\text{ dB(A)}$

Svendborg Kommune er enig i, at ovenstående oplysninger angiver de primære støjkloder

Der er på baggrund af ansøgers oplysninger om driften af de primære støjkloder udregnet procentvise driftstider på baggrund af referenceperioderne svarende til 8 timer, 1 time og ½ time i henholdsvis dag, aften og nat-perioden. Driftstiderne fremgår af den efterfølgende tabel.

Kildedata					
Nr	Navn/type	Lydeffekt	Driftstid [%]		
			dag/8 timer	aften/1 time	nat/½ time
K01	Afhentning af mælk	86 dB(A)	7	50	100
K02	Indblæsning af kraftfoder i tårnsilo, Stald 1	99 dB(A)	7		
K03	Luftrensere 6 stk. nord	84 dB(A)	100	100	100
K04	Luftrensere 3 stk. syd	81 dB(A)	100	100	100
K05		dB(A)			

Transmissionsvej mellem kilde og beregningspunkt

Beregningen af støj i omgivelserne afhænger af en række faktorer f.eks. afstand, afskærmning mv. Beregningsmodel kan korrigere for afstand mellem kilde og beregningspunkt, afskærmning af kilden, hård eller blødt terræn og refleksion ved kilden.

Forudsætningerne for beregningen af støj ved de omkringliggende boliger fremgår af de efterfølgende tabeller.

R1: Bogøvej 33, målt fra opholdszone i forhaven:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R1					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekerende, lodret flade ved kilden
K01	Nej	Ja	189	Blød	Nej
K02	Nej	Ja	203	Blød	Nej
K03	Nej	Ja	319	Blød	Nej
K04	Ja	Nej	102	Blød	Ja
K05					

R2: Langøvej 20, målt fra opholdszone på terrasse mod øst:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R2					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	117	Blød	Nej
K02	Nej	Ja	166	Blød	Nej
K03	Nej	Ja	240	Blød	Nej
K04	Nej	Ja	160	Blød	Nej
K05					

R3: Langøvej 22, målt fra opholdszone i haven 15 m fra stuehus:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R3					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Nej	Ja	210	Blød	Nej
K02	Nej	Ja	196	Blød	Nej
K03	Ja	Nej	126	Blød	Ja
K04	Nej	Ja	316	Blød	Nej
K05					
K06					

Resultat

Resultatet af den gennemførte beregning fremgår af det efterfølgende:

R1: Bogøvej 33

Beregningsresultat									
Referencepunkt R1									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Afhentning af mælk	86	Nej	7	50	100			
K02	Indblæsning af kraftfoder i	99	Nej	7					
K03	Luftrensere 6 stk. nord	84	Nej	100	100	100			
K04	Luftrensere 3 stk. syd	81	Ja	100	100	100	33	33	33
K05									
K06									
K07									
K08	#REFERENCE!								
K09	#REFERENCE!								
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							33	33	33

R2: Langøvej 20

Beregningsresultat									
Referencepunkt R2									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Afhentning af mælk	86	Ja	7	50	100	22	31	34
K02	Indblæsning af kraftfoder i	99	Nej	7					
K03	Luftrensere 6 stk. nord	84	Nej	100	100	100			
K04	Luftrensere 3 stk. syd	81	Nej	100	100	100			
K05									
K06									
K07									
K08	#REFERENCE!								
K09	#REFERENCE!								
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							22	31	34

Langøvej 22

Beregningsresultat

Referencepunkt R3

Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Afhentning af mælk	86	Nej	7	50	100			
K02	Indblæsning af kraftfoder	99	Nej	7					
K03	Luftrensere 6 stk. nord	84	Ja	100	100	100	34	34	34
K04	Luftrensere 3 stk. syd	81	Nej	100	100	100			
K05									
K06									
K07									
K08	#REFERENCE!								
K09	#REFERENCE!								
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							34	34	34

Lely Sphere N-Capture

Unit overall

- Height 328 cm
- Width 124 cm
- Depth 331 cm
- Energy use Max. 28 kWh/day
- Output 1.3 kW

Ventilator

- Diameter 80 cm
- Outflow rate Max. 6.6 m/s
- Soundproduction 76 dB
At a distance of 0.8 m
59 dB
At a distance of 4.75 m

Circular water silo 30m³

- Height
- Diameter

Bilag 6. Svendborg og Langeland Kommunes behandling af høringssvarene.

Der er indkommet 12 høringssvar i høringsperioden fra 9 ejendomme og DN, samt en række bemærkninger efterfølgende fra de samme ejendomme.

Nedenstående er de væsentligste faglige emner med hensyn til miljøtilladelse til husdyrbruget på Bogøvej 44 kommenteret af Svendborg og Langeland Kommune.

Faglige emner i høringssvarene og Svendborg og Langeland Kommunes bemærkninger:

Berørte emner	Ansøgers bemærkninger	Svendborg/Langeland Kommunes bemærkninger
<p>Ansøgningen Ansøgningen er sminket og mangelfuld - data passer ikke Hvordan indgår lokale observationer i vurderingen? Hvilke konkrete afbødende tiltag stiller kommunen i udsigt?</p>		<p>I husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse er der stillet en række krav, der skal leves op til, for en miljøtilladelse på et husdyrbrug. Det drejer sig bl.a. om grænser for lugt og udledning af ammoniak samt afstandskrav med hensyn til byggeri.</p> <p>En ansøgning om at ændre dyreholdet (antal dyr og/eller stalde) skal indsendes til kommunen gennem et fælles ansøgningsystem staten har lavet (husdyrgodkendelse.dk), hvori der bl.a. beregnes lugt og ammoniak påvirkning.</p> <p>Kommunen skal foretage sagsbehandling efter husdyrbrugloven, hvor det nævnes at ansøger skal indsende en miljøteknisk redegørelse fra et kompetent firma, der beskriver og vurderer en række fastsatte emner af en kompetent ekspert. I afgørelse i sag nr. 21/08399 og 21/08403 nævner Miljø- og Fødevareklagenævnet, at idet der ikke knytter sig en certificeringsordning til loven, kan landbrugskonsulenter betragtes som kompetente eksperter på husdyrområdet.</p> <p>Ansøgningen er indsendt af en miljøkonsulent fra Rådgivningsvirksomheden Velas I/S, og kan dermed betragtes som kompetent ekspert.</p> <p>Kommune skal derefter kvalitetssikre de indsendte data og foretage en selvstændig vurdering. Kommunen har vurderet de indsendte data ud fra oplysninger i relevante registre samt viden fra tidligere tilsyn.</p> <p>I høringsprocessen er der indkommet informationer, som der tages stilling til, i forhold til om det ændrer på data.</p> <p>Der stilles vilkår i afgørelsen så husdyrbruget lever op til beregningsgrundlaget som vurderingerne er baseret på.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Grøn Trepert og Lindelse Nor Bekymringer om at omlægningsplanen for Lindelse Nor under Grøn Trepert bliver påvirket af ændringen af kvægbruget Hvordan indgår den Grønne Trepert i sagsbehandlingen? Bemærkninger om at det ikke vil være muligt at dyrke majs til foder fremover på dyrkningsarealerne</p>		<p>Grøn Trepert er et værktøj til at sikre god miljøtilstand i de marine områder, samt forbedre drikkevand og biodiversitet på land.</p> <p>Grøn Trepert har i 2025 besluttet en arealomlægningsplan, hvor arealer, som det er hensigtsmæssigt at tage ud af omdrift, er udpeget. Arealet, hvor der ønskes opført en ny kostald, er ikke udpeget i arealomlægningsplanen.</p> <p>Det er korrekt at store dele af arealerne i nærområdet er udpeget i denne arealomlægningsplan.</p> <p>Hensigten med arbejdet i treparten, er at landmænd som ønsker erstatningsjord, for jord som tages ud af omdrift, kan tilbydes dette. Således at landmænd opretholder deres dyrkningsareal. Det er derfor fortsat muligt at fastholde det nødvendige areal til produktion af foder til dyrene. Blot er det sandsynligt at nogle arealer vil være placeret i et andet område.</p> <p>I Arealomlægningsplanen er der udpeget arealer til ekstensivering, disse arealer kan anvendes til afgræsning eller slæt, hvilket kan benyttes som foderkilde til køer.</p>

		<p>Der er ikke indlagt randzoner eller Beskyttelseslinier i arealoplægningsplanen, hvorfor indholdet i planen ikke har indvirkning på den matrikel som staldanlægget er planlagt opført på.</p> <p>Grøn Trepert og de foreløbige planer er ikke en del af sagsbehandlingen af en miljøtilladelse jf. husdyrbrugloven.</p> <p>Der bliver fremover kvælstofkvoter på dyrkningsarealerne til ejendommen. Dette er ikke en del af en miljøtilladelse, men er en afvejning den enkelte landmand må gøre med hensyn til fremtiden for husdyrbruget.</p> <p>Kommunen skal følge den gældende lov, og må ikke lægge en anden administrativ kurs, end den lov der gælder på afgørelsestidspunktet.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
Manglende beskrivelse af byggefasen	<p>I udkastet er der vilkår om, at ny stald skal placeres i kote 3,5 – 4,0. Det svarer til niveauet ved den sydlige ende af ny stald. Den nordlige nede placeres i kote 9,0. Der skal fjernes 4800 m² (40 x 120 m) x 2,5 m ((9,0 – 4,0)/2) = 12.000 m³ jord. Der vil i denne periode være omkring 500 transporter med lastbil til jordflytning. Alternativt kan jord lægges i depot ved siden af ny stald til senere flytning. Det forventes, at tilkørsel af byggematerialer vil andrage 100 transporter.</p> <p>Angående transporter i forbindelse med anlægsarbejde:</p> <p>Uanset hvor meget jord der graves væk, så placeres det på ejendommens arealer, så det er ikke al jord der skal på offentlig vej.</p>	<p>I en behandling af ansøgning om miljøtilladelse vurderes der ikke på anlægsfasen, hverken med hensyn til støj eller transporter. Antallet af transporter i miljøtilladelsen omhandler kun husdyrbrugets drift.</p> <p>Ansøger har beregnet hvor meget jord der formodentlig skal fjernes, svarende til 12.000 m³. Denne jord placeres på ejendommens arealer. Dette bliver behandlet i en byggeansøgning. Kommunens naturfolk har vurderet, at det er muligt at placeres jorden på ejendommens arealer ved en senere byggeansøgning, selvom en del af ejendommen ligger i Natura 2000 området, blot det ikke sker indenfor udpeget § 3 natur.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Vejnettet og tung trafik</p> <p>Bemærkninger om at vejnettet i forvejen er belastet af tung trafik, og kan ikke tåle mere.</p> <p>Vejene er i dårlig stand og er smalle. Hvilket gælder for Bogøvej og specielt hvor vejen fungerer som "digevej".</p> <p>Desuden nævnes Langøvej, Haugbøllevej, Helsnedvej.</p> <p>Risiko for ulykker</p> <p>Kommunen har ikke midler til vedligehold</p>	<p>Trafikale forhold og vejnettets beskaffenhed er ikke en del af de forhold der skal varetages i forbindelse med husdyrgodkendelser efter husdyrbrugloven. Det er kommunens vejafdeling og politiet der varetager disse forhold. Der er redegjort for transporter i ansøgningen og i udkast til miljøgodkendelse.</p>	<p>Ifølge klagenævnsafgørelse NMK-132-00839 er det muligt at stille vilkår omkring anvendelse af bestemte interne veje, samt til- og frakørsel til virksomheden. Der kan desuden stilles vilkår om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporter på offentlig vej.</p> <p>Dette er behandlet i afgørelsen.</p> <p>Jf. klagenævnsafgørelse MFKN 21/12752 gælder det at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overordnet set, så er det kommunes ansvar at varetage vedligeholdelse og udbygning af offentlige veje. • Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. • Forhold omkring eventuelle skader på bygninger som følge af tung trafik på offentlig vej er et privatretligt spørgsmål om erstatningsansvar, der ikke kan afgøres af hverken kommunen eller nævnet. Spørgsmål herom må afgøres af domstolene efter de almindelige erstatningsretlige regler. <p>Kommunen kan derfor ikke stille vilkår omkring færdsel eller vedligehold på vejene i forbindelse med miljøgodkendelser efter husdyrbrugloven.</p> <p>Vejmyndigheden vil udføre trafiktællinger og i dialog med Fyns Politi, Vejteknisk kontor vurdere mulige løsninger på udfordringer i forbindelse med. Transporter med fokus på vejbelastningen og trafiksikkerhed</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Transporter</p> <p>Manglende beskrivelse af transporter før og efter</p> <p>Vejmyndighederne skal vurdere transporterne</p> <p>Der er allerede transporter til biogas på nuværende tidspunkt</p>	<p>Transporter med flydende husdyrgødning til biogas = 100 transporter = op til 3.800 m³/t med lastbil.</p> <p>Transport med flydende husdyrgødning til udspredding eller flytning = 380 transporter = 7.600 – 9.500 m³/t med traktor,</p>	<p>Praksis er, at transporter i forbindelse med markdrift ikke regnes med (pløje, harve, sprøjtning osv.). Transporter i forbindelse med foder, halm, husdyrgødning mv. medregnes.</p> <p>I en behandling af ansøgning om miljøtilladelse vurderes der ikke på anlægsfasen med hensyn til transporter. Antallet af transporter i miljøtilladelsen omhandler kun husdyrbrugets drift.</p>

<p>Der skal være vilkår omkring transporter i miljøtilladelsen (hvor og hvornår, 5-årige aftaler for gylle)</p> <p>Antallet af transporter tredobles 2500 stk under udgravning 2000 stk årligt uden data for høst 150-250 lastbil læs byggematerialer tilkøres (3000 – 5000 m3)</p> <p>Bemærkninger om at det opgivne antal transporter ikke stemmer overens med virkeligheden – undervurderet med op til 50%:</p> <p><i>Årlig gylleproduktion 14.640 m3</i> <i>* Regnvand fra ensilageplads 2376 m3</i> <i>* Dybstrøelse 1268 tons</i> <i>Samlet skal der bortkøres ca. 17.000 m3 flydende masse samt 1268 tons dybstrøelse.</i></p> <p><i>* Afsætning af gylle til biogas - 5600 m3 fordelt på 100 transporter.</i> <i>* flytte og udbringe gylle og ensilagevand 11.400 m3 fordelt på 400 transporter</i> <i>* Dybstrøelse til biogas - 1268 tons fordelt på 24 transporter.</i></p> <p><i>For at opsatte transportoversigt skal opnås forudsættes det at:</i> <i>* afsætning foregår med lastbiler der rummer 56 m3</i> <i>* Dybstrøelse til biogas foregår med lastbiler som rummer 53 tons</i> <i>* Flytning og udbringning foregår med gyllevogn som rummer 28,5 tons</i> <i>En normal stor gyllevogn til traktor rummer 20 m3</i></p> <p><i>Det er ikke muligt t efterprøve opgørelsen af antal transporter af grovfoder fra mark.</i> <i>Der er ikke redegjort for transport af syre til ventilationsanlægget.</i> <i>Der er ikke redegjort for transport af den gødning anlægget producerer.</i> <i>Det kan ud fra ovenstående se ud til, at det anslåede antal transporter knyttet til gylle mm er undervurderet med 30-40% andre hørings svar har beregnet 50 % flere transporter</i></p>	<p>I alt 11.400 -13.300 m³/t gylle transporteres. Resten op til de 14.640 m³ udsprede med udlægger til de omkringliggende marker.</p> <p>Transporter med fast husdyrgødning til biogas =</p> <ul style="list-style-type: none"> • 24 transporter = op til 900 t med lastbil. • Transporter med traktor = 20 transporter = op til 368 t. <p>I alt 124 transporter med lastbil og 400 transporter med traktor.</p> <p>Supplerende bemærkninger: Ansøger og undertegnede har redegjort for fordelingen af transporter med flydende husdyrgødning og fast husdyrgødning med lastbil og med traktor og vogn.</p> <p>Flydende husdyrgødning: Lastbil 3.800 m³, traktor og vogn 7.600 m³ – 9.300 m³ og udlægger 1540 m³ - 3.240 m³, I alt 14.640 m³.</p> <p>Fast husdyrgødning: Lastbil 900 t. Traktor og vogn 368 ton, ialt 1268 ton.</p> <p>Der forventes 1-4 transporter med syre. Disse transporter indgår i opgørelsen af handelsvarer.</p>	<p>I afgørelsens afsnit "Transport" er der beskrevet og Svendborg Kommune har vurderet det ansøgte med hensyn til transporter.</p> <p>Vurdering af de indkomne bemærkninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transporter under byggefasen: Kommunen vurderer, at transporter med flytning af jord sker internt på ejendommen, da jorden skal opbevares på ejendommens matrikler. Dette behandles i forbindelse med en senere byggeansøgning. • Byggematerialer under byggefasen: indregnes ikke i antallet af transporter • I ansøgningen er der gjort rede for afledning af regnvand fra ensilagepladser og staldene. Disse mængder skal ikke transporteres bort • Med hensyn til transporter med husdyrgødning: <ul style="list-style-type: none"> ○ I ansøgningen er der oplyst 124 transporter med gylle og dybstrøelse til biogasanlæg med lastbil. ○ I ansøgningen er der oplyst at resten af gyllen bliver bragt ud/flyttet til et andet anlæg, hvilket svarer til 400 transporter med traktor ○ Ansøger beskriver at en vis andel af gylle udsprede direkte med udlægger til omkringliggende marker ○ Kommunen vurderer at ovenstående ikke er urealistisk i forhold til de opgivne mængder af husdyrgødning • Der skal bruges cirka 6,5 m³ syre om året. Dette er indregnet som transport med handelsvarer. <p>Kommunen vurderer at de opgivne antal transporter i ansøgningen ikke er urealistiske.</p> <p>Ansøger har beregnet, at antallet af transporter stiger fra det nuværende godkendte på 792 stk til 1415 stk. I gennemsnit ca. 3,9 transport pr. dag.</p> <p>Det totale antal transporter stiger med en faktor 1,8 fra 792 til 1415. 795 af disse er fordelt hen over året hvilket i gennemsnit svarer til cirka 2,2 transport om dagen. De resterende 620 er sæsonbetonede foruden visse af gylletransporterne.</p> <p>Jf. klagenævnsafgørelse MFKN 21/12752 har Miljø- og Fødevarerklagenævnet vurderet at 2,7 transporter pr dag i gennemsnit svarende til 3,89 transporter på hverdage ikke kan antages at afvige fra, hvad der må forventes i landzone, og ikke i det konkrete tilfælde kan antages at indebære en væsentlig miljømæssig gene for de omkringboende.</p> <p>Det er vurderet, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende. Der er lagt vægt på placering af husdyrbruget og udkørselsvej i forhold til de omkringboende, at der er et begrænset antal transporter i hverdagen, og at perioden med spidsbelastning af transporter er kort, og ikke foregår i den mest støjfølsomme periode.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Jord der skal fjernes</p> <p>Ifølge beregninger skal der fjernes 35.000 til 40.000/50.000 m3 jord svarende til 1800-2000 lastbil læs i stedet for det opgivne 2500 m3</p> <p>Citat: med hensyn til anlægsarbejderne, så skal der også udtages masser for udearealer, graveskråninger, fundamenter og gødningskælder, bærelag for bygning og udearealer med mere. Det ansøgte projekt medfører bortgravning af store mængder, anslået minimum 50.000 m3,</p>		<p>Ansøger har beregnet hvor meget jord der formodentlig skal fjernes, svarende til 12.000 m³. Denne jord placeres på ejendommens arealer. De beregnede mængder i bemærkningerne er en del højere. Dette bliver behandlet i byggeansøgningen.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>

<p>men muligvis også mere afhængig af udformning af gødningskælder.</p>		
<p>Landskabsmæssig vurdering</p> <p>Den landskabsmæssige vurdering er fejlbehæftet, og der er ikke taget højde for de faktiske forhold</p> <p>Det planlagte vil gribe ind i det landskabelige</p> <p>Der må ikke planlægges ind i "bevaringsværdige landskaber"</p> <p>Med en højdeforskel på 8,5 m vil der være et landskabeligt indgreb på 10.000 m² jord</p> <p>Den planlagte stald er ikke i tilknytning til det eksisterende byggeri</p> <p>Alternativt forslag til placering af ny stald – rykkes mod øst</p> <p>Forslag til øget krav til beplantning</p> <p>Udgravning af 50.000 m³ jord vil påvirke landskabet</p> <p>Lokalplanen siger at der ikke må opføres industrilignende bygninger i området</p>	<p>I ansøgning og i udkast er der redegjort for landskab og beplantning.</p>	<p>I miljøtilladelsen er der lavet en grundlæggende landskabelig vurdering ud fra retningslinjerne i Kommuneplan 2025-2037.</p> <p>Placering indenfor bevaringsværdige landskaber</p> <p>Det er korrekt, at dele af det ansøgte byggeri er placeret inden for udpegningen Værdifulde landskaber (Bevaringsværdige landskaber), hvor udgangspunktet er, at områderne så vidt muligt skal friholdes for bebyggelse og tekniske anlæg.</p> <p>I henhold til Kommuneplan 2025–2037, afsnit 8.2 om landskab, retningslinje 8.2.1, kan erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri dog etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse under hensyn til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer.</p> <p>Placering af byggeri inden for bevaringsværdige landskaber er således ikke i sig selv udelukket. Det afgørende er, om det ansøgte byggeri kan indpasses på en måde, der er forenelig med de landskabelige hensyn på stedet, herunder om disse hensyn i tilstrækkelig grad kan varetages gennem en hensigtsmæssig placering, afskærmning, materialevalg og farvesætning mv.</p> <p>Terrænregulering</p> <p>I forbindelse med landskabsvurderingen er der lagt afgørende vægt på, at det ansøgte byggeri placeres i omtrent samme kote som det eksisterende byggeri på ejendommen. Formålet hermed er at sikre en lav placering i terrænet, således at bebyggelsen ikke fremstår dominerende eller visuelt markant i landskabet.</p> <p>Den valgte placering indebærer behov for terrænregulering i form af en nedadgående regulering over et større areal. Det vurderes imidlertid, at denne løsning er landskabeligt mere hensigtsmæssig end alternativet, som ville indebære en opadgående terrænregulering. En sådan løsning ville medføre, at det ansøgte byggeri kom til at ligge højere end det eksisterende byggeri på ejendommen og dermed fremstå mere eksponeret og fremtrædende i landskabet.</p> <p>Det er generelt ønskeligt at undgå terrænregulering, hvor dette er muligt. I den konkrete sag vurderes det dog, at en terrænregulering i nedadgående retning, udført i et omfang der sikrer en afdæmpet placering af bebyggelsen, i tilstrækkelig grad varetager de landskabelige hensyn i området.</p> <p>Tilknytning til eksisterende byggeri</p> <p>Tilknytningskravet indebærer, at der skal foretages en samlet konkret vurdering af, om byggeriet naturligt opleves som havende tilknytning til den eksisterende bebyggelse, bl.a. henset til terrænforhold og landskabet i øvrigt. Det er således ikke afstanden alene, der afgør, om en bygning kan siges at ligge i tilknytning til den eksisterende bebyggelse.</p> <p>Det ansøgte byggeri placeres øst og nordøst for den eksisterende bebyggelse i en afstand på 16 m fra ejendommens maskinhus, hvor bl.a. kemikalierummet ligger, og dermed indenfor de 20 m der er retningslinjerne. Henset til, at der er tale om en større landbrugsejendom med flere større driftsbygninger, vurderes det, at det ansøgte byggeri vil fremstå som en naturlig del af det samlede bygningsanlæg.</p> <p>I vurderingen er der blandt andet lagt vægt på, at byggeriet opføres i omtrent samme terrænkote som de eksisterende bygninger, samt at der ikke er beplantning eller andre fysiske elementer, som visuelt adskiller det ansøgte fra den øvrige bebyggelse på ejendommen. På den baggrund vurderes tilknytningskravet at være opfyldt.</p>

		<p>Øget beplantning</p> <p>Kystlandskabet omkring Lindelse Nor og Det Sydfynske Øhav er især karakteriseret ved en meget bugtet kystlinje og et overordnet lavtliggende terræn med enkelte fremtrædende strøg af hatformede bakker, som rejser sig fra fladen. Landskabet domineres desuden af små til middelstore, intensivt dyrkede marker, der afgrænses af transparente hegn og bevoksede diger, og tegner en velstruktureret markstruktur. Øvrig bevoksning er begrænset til moser og krat i de få lavbundsområder, der ikke er opdyrket.</p> <p>Bevokningsstrukturen tegnes især af enrækkede, transparente hegn og bevoksede diger. Disse linjeformede strukturer tegner et generelt velstruktureret mønster af aflange marker, der strækker sig vinkelret ind fra kysten og understreger områdets blokudskiftning.</p> <p>På baggrund af områdets bevokningsstrukturer kan det ikke anbefales at beplantningen øges til "skovlignende beplantning" derudover er der allerede eksisterende beplantning vest for det ansøgte byggeri som vurderes at være tilstrækkelig afskærmning.</p> <p>Forslag til alternativ placering</p> <p>I forbindelse med høringen er der indsendt et skitseoplæg, som ifølge høringssvaret viser en mere realistisk placering af staldanlægget. I skitseoplægget er stalden placeret længere mod øst end i den oprindelige ansøgning. Denne placering vil som udgangspunkt kunne accepteres. Det foretrækkes dog, at stalden placeres så tæt på de eksisterende bygninger som muligt med hensyn til landskabet, og derfor vurderes den ansøgte placering at være den mest hensigtsmæssige.</p> <p>Ansøger har anført at det ikke er muligt at placere stalden længere mod øst med hensyn til ammoniakpåvirkning af kategori 1 natur. Dette har kommunen eftervist i scenarieberegning i skema nummer 256246 i husdyrgodkendelse.dk. Den krævede grænse for kategori 1 natur på 1,0 kg N/ha/år overskrides.</p> <p>Kommunen vurderer at det ansøgte ikke strider mod kommuneplanens retningslinjer. Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Beskyttede diger</p> <p>Der er nedlagte diger i området og beplantning på digerne der skæres ned</p> <p>Afstand til beskyttet dige – der bygges for tæt på diget – skråninger og veje omkring stalden vil komme i kambolage med diget</p>		<p>Der er et udskiftningsdige i umiddelbar nærhed til den nye stald. Der må ikke pløjes eller graves så tæt ind til et dige, at det skrider ud. På diget må man beskære bevoksning, men undgå at trække rødder op, da det ødelægger jordstrukturen.</p> <p>Diger ligger umiddelbart vest for den nye staldbygning.</p> <p>Hvis projektet kan påvirke digets tilstand, vil det kræve en dispensation fra museumsloven.</p> <p>For at undgå en tilstandsændring på diget, bør der, i anlægsfasen, holdes en afstand på minimum 2 meter til digets fod.</p> <p>Der bør stilles vilkår om at bevoksningen på diget fastholdes- således at det fortsat kan fungere som skærmende bevoksning for stalden fra vest.</p> <p>For at sikre afskærmningen af staldanlægget mod vest skal beplantningen på diget genetableres derudover skal den eksisterende beplantning på det yderste dige mod vest opretholdes.</p>

		 <p>Rød stiplede linje: Dige hvor beplantning skal genetableres Rød linje: Dige hvor den eksisterende beplantning skal opretholdes</p> <p>Der stilles vilkår til at beplantningen og vedligeholdelse.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Overfladevand Der er ingen angivelser af afledning af overfladevand eller kloak</p>		<p>I ansøgningen er beskrevet at regnvand fra ensilagepladserne opsamles i beholder og udsprinkles på nærvæd liggende marker. Svendborg Kommune har vurderet, at dette kan lade sig gøre jf. reglerne for restvand i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, og dermed stilles der ikke vilkår til dette, idet det er reguleret af anden lovgivning.</p> <p>I ansøgningen er beskrevet, at regnvand fra den nye stald føres til faskine, nedsivning eller nedsives via regnbed. Der skal søges tilladelse (§ 19 tilladelse) hertil i forbindelse med byggeansøgningen hos Langeland Kommune.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Grundvand Der skal foretages en vurdering ift. grundvandsniveauet</p>		<p>Projektområdet er beliggende udenfor Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) samt udenfor indvindingsoplande til almene vandværker</p> <p>Jævnfør det hydrologiske indeks ligger det terrænnære grundvand indenfor 'normal' (hipdata.dk og kamp.klimatilpasning.dk).</p> <p>Det er tal som kommunen bruger som indikation for et større område og kommunen kan derfor ikke sige, at det er sådan at det forholder sig på placeringen, uden flere undersøgelser på ejendommen. Data peger på at området generelt har terrænnært grundvand, med en grundvandsdybde mellem 0,5-2 meter.</p> <p>Kommunen anbefaler at bygherre får udarbejdet grundvandsmålinger, byggeundersøgelser, en geoteknisk boring eller lignende, i forbindelse med byggearbejdet eller forinden opstart på dette. Data fra HIP viser, at grundvandsdybden er meget lav i området generelt, og der kan derfor være en risiko forbundet med udgravningen. Der skal dog yderligere data til for projektområdet, da der kan være stor variation i modellen sammenlignet med reelle tal fra undersøgelser udført på projektområdet.</p>

		<p>Kommunen vil derfor anbefale at bygherre får foretaget disse undersøgelser inden en ansøgning om byggetilladelse, idet det ligger i regi af love udenfor husdyrbrugloven.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Tidligere forureninger fra ejendommen Der har tidligere været forureningssager på ejendommen med forurening af Lindelse Nor</p>		<p>Det er korrekt at der har været tidligere forureningssager fra ejendommen, men disse er behandlet af relevante myndigheder og med retslige tiltag.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Anvendt teknologi – Lely Sphere Teknologien er ikke beskrevet Der skal syrebehandles 550-900 millioner m³ luft om året – derfor er det et større kemisk procesanlæg Der bliver lukket syre ud sammen med de 9 luftbehandlingsanlæg Der er ikke taget højde for håndtering og opbevaring af syre, gylle eller procesvand fra anlægget Beregningerne af ammoniakreduktion ud fra 66% svarer ikke til beregningsresultatet</p>		<p>Den anvendte teknologi "Lely Sphere, Kemisk luftrensning i kombination med separationsstrimler i spaltegulve og gødningsrobot til fjernelse af fast gødning, Kvægstalde" er godkendt af Ministeriet for Grøn Trepert, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø via teknologilisten. Teknikken er godkendt den 15/10 2024.</p> <p>Teknologien er derfor at betragte som BAT.</p> <p>Beskrivelsen af teknologien samt vurdering af opbevaring af syre og procesvand fra anlægget er uddybet i miljøtilladelsen efter høringsperioden. Der er efterfølgende indsat vilkår omkring opbevaring af syre.</p> <p>Teknologien indsættes i en sengebåsestald med spaltegulv.</p> <p>Der er stillet vilkår om indretning og drift ud fra de foreslåede vilkår i teknologibladet.</p> <p>Der er ikke tale om syrebehandling af selve gyllen, som det er kendt i andre stalde eller ved udbringning af forsuret gylle.</p> <p>Syren blandes med vand og bliver brugt i luftrenseanlægget, hvor luften fra stalden (luften fra gyllekanalen) passerer forbi og ammoniakken bindes. Der skulle dermed ikke blive udledt syre med udsugningsluften. Der skulle blive mindre lugtpåvirkning fra selve stalden, men dette er ikke en del af afprøvningen i teknologibladet.</p> <p>I miljøtilladelsen er behandlet det ekstra forbrug af vand til gødningsrobotterne både med hensyn til øget vandforbrug samt øget mængde i gyllebeholderne.</p> <p>Beregningen af reduktionen af ammoniak med 66% sker via beregningerne i husdyrgodkendelse.dk idet effekten indsættes hvorefter systemet indregner den reducerede ammoniakfordampning.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Lugt Lugtpåvirkning af naboer Afgivelse af svovlbrinte fra den nye stald Bekymring omkring at beregningerne ikke passer, samt at lugtberegningerne fra Lely Sphere ikke passer - De 9 luftbehandlingsanlæg omsætter 66-108.000 m³ luft i timen, og vil medføre lugt af svovlbrinte i området Manglende målinger i praksis</p>	<p>I ansøgning og i udkast er der redegjort for, at husdyrbruglovens genekriterier for lugt er overholdt til de nærmeste naboer.</p>	<p>I afgørelsens afsnit "Lugt" er der beskrevet og vurderet det ansøgte med hensyn til lugtpåvirkninger. Der er vurderet på ansøgningens påvirkning af omkringliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone.</p> <p>I ansøgningen er der udpeget de konkrete efterlyste områder jf. husdyrbruglovens definitioner, og de lever op til de overordnede krav omkring lugt.</p> <p>Beregningerne er baseret på, at staldene bliver holdt rene. Svendborg kommune stiller derfor i godkendelsen vilkår om, at staldene holdes rene.</p> <p>Syren blandet med vand bliver brugt i luftrenseanlægget, hvor luften passerer forbi og ammoniakken bindes. Der skulle dermed ikke blive udledt syre med udsugningsluften.</p> <p>Der skal/kan ikke foretages målinger i praksis.</p> <p>Klagenævnet har fastlagt, at når det i forbindelse med godkendelsen er dokumenteret ved beregninger, at husdyrbruglovens lugtkriterier er overholdt, er det overflødigt at fastsætte et generelt vilkår om, at myndigheden senere hen skal kunne kræve dokumentation for, at lugtkriterierne er overholdt jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets sag 18/04801 fra marts 2021.</p> <p>Svendborg Kommune kan som tilsynsmyndighed altid håndhæve overfor væsentlige gener.</p>

		Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.
<p>Støj</p> <p>Opsætning af store vifter – vurderingen af støj fra disse er forkert, det vil svare til at bo ved siden af en motorvej</p> <p>De 9 luftbehandlingsanlæg omsætter 66-108.000 m³ luft i timen, og støjen derfra skal beregnes som industristøj, og opgives 10, 25, 50, 100 og 200 m fra anlægget</p> <p>Støj fra Lely Sphere er udregnet til 33/34 dB på Bogøvej 33/34, hvilket er som lydniveauet på den eksisterende malkemaskine (37 dB). Da det er kontinuerlig støj, vil det føles som meget mere end beregningerne viser</p> <p>Der er ikke foretaget støjberegninger til Langøvej 20</p> <p>Der skal foretages målinger - Manglende målinger i praksis</p> <p>Der er opført forkerte værdier for kategorien "Alle dage kl. 22-2 Maksimal værdi 55 dB(A)" det er ikke acceptabelt</p>	<p>I ansøgning og i udkast er der redegjort for og beregnet støjforhold fra ejendommen. Det fremgår, at de vejledende støjgrænser overholdes.</p>	<p>Der er foretaget overslagsberegning på støj fra det ansøgte. Beregningen er gennemført med Svendborg Kommunes støjberegningsværktøj, der er udarbejdet af det tidligere Grontmij/Carl Bro, som akkrediteret støjrådgiver. Beregningen anvender den fælles nordiske beregningsmetode og tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledninger for beregning af støj.</p> <p>Der er fastsat vilkår om at de vejledende støjgrænser fra "Vejledning fra Miljøstyrelsen. Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984" skal overholdes i forhold til "boliger i det åbne land". Som en del af støjgrænserne er nævnt at den maksimale værdi for alle dage kl. 22-7 er 55 dB(A). Det er ikke den værdi som den beregnede støj må være, men kun den maksimale værdi. Dermed leves der op til Miljøstyrelsens anbefalinger.</p> <p>Med hensyn til de 9 luftbehandlingsanlæg så har Lely opgivet støjbidraget (bilag 5). Dette er brugt til beregningerne. Beregningerne er foretaget ud fra, hvorledes der skal beregnes for industristøj jf. Miljøstyrelsen. Det skal bemærkes at måleenheden for støj (dB(A)) er efter en logaritmisk skala, som stiger eksponentielt og ikke lineært. Beregningerne viser at de givne grænseværdier formodentlig kan overholdes.</p> <p>Der er foretaget støjberegninger til Langøvej 20.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>
<p>Natur</p> <p>Bekymring omkring påvirkning af naturen</p> <p>Bemærkning om frøer i søen vest for ejendommen, samt flagermus i området</p> <p>Anlægget må ikke placeres i Natura 2000 område</p>	<p>I ansøgning og i udkast er der redegjort og beregnet påvirkning af de omkringliggende naturområder. Det fremgår, at husdyrbruglovens kriterier for afsætning af ammoniak til disse områder er overholdt. Udledning fra markdriften er ikke en del af husdyrgodkendelsen.</p>	<p>I miljøgodkendelsen er der beskrevet omkringliggende naturområder. Der er beregnet ammoniakpåvirkningen til naturområderne, og påvirkningen er vurderet ift. kravene i husdyrbrugloven. Kravene er opfyldt.</p> <p>Der er vurderet på Bilag IV arter omkring husdyrbruget, hvor bl.a. eventuelle påvirkninger af flagermus er gennemgået.</p> <p>Med hensyn til Natura 2000 områder, må der godt bygges nyt indenfor afgrænsningen, hvis der tages højde for husdyrbruglovens krav om maksimalt ammoniak til relevant natur, som f.eks. kategori 1 natur. Disse værdier overskrides ikke i ansøgningen med de stillede vilkår omkring afgræsning, som følger husdyrbrugloven.</p> <p>Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.</p>